

NOAH E. COTSEN LIBRARY OF
YIDDISH CHILDREN'S LITERATURE

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 11051

YAPONISHE MAYSELAKH

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

יאפָאנִישׁע מעַשְׂהַלָּאָךְ

אַיבְּעָרְגֶּעָזֶט פֿוֹן יַאֲפָאנִישׁ
ט. רַאֲקָאוּסְקִי.

בְּאַרְבָּעַת
פ. קָאָפְּלָאָן.

טַאֲרָלָג
א. אַלְבָעַק
בַּיְאָלִיםְטָאָק.

1921.

חוֹזֵק ט. פְּרוֹזִישָׁנְקָי, בַּיְאָלִיםְטָאָק.

יאפָאנִישׁע מעשְׁה לְאָדָם

I.

כאנאווע אקייטשי.

בָּאַנְאֹוּ אֲקִיטְשִׁי.

I

אין אלטע אַלטְעַ צִוְיטָן אַנוּ אַין
יאפָאנִיעַ אַ גְּרוֹיְסָעַר גַּעֲלָעָרגָן

טער געווין,anganow אקטינישן.

וַיָּנַגְעֵר הַיּוֹם אֲטָה דָעַם גְּרוֹיסֶן גַּלְעַרְנוֹטֶן
 אֲ שְׁרַעַק לְאַבָּר אַוְמָגְלִיךְ גַּעַטְרָאָפֶן; עַר אַיוֹ קְרָאנְק
 גַּעַוּאָרֶן אַזְיָף דֵי אַזְיָגֶן. הַאֲטָה עַר בַּעַד דְּאַקְטְּוִירִים
 גַּעַפְרָעַנְטֶן אָוָן בַּעַד חַיְילְגָעַן לְיעַט, אַבָּר קִינְגָעַר הַאֲטָה
 אַיְם הַעֲלָפֶן נִינְטֶן עַקְעַנְטֶן.

כאנאועז איז בלינד געוווארן.

שליעכט איז דעם בלינגן, איזיך וווען ער
אייז רײַך. דער טיעערסטער אוצר פון דער וועלט,
איז ליכטיגע שׂין, איז פֿאָר אִים פֿאָראַשְׁטָעלט.

אֲפָעַר נָאָךְ עֲרָגָלָר אֵינוֹ דָּעַם בְּלִינְדֶּן, וּוֹעֵן עָרָ אֵינוֹ
אֲרִים: שְׁוֹעֵר אָוָן בִּיטָּעָר קוּמָט אִים אָן, וַיַּיַּן
שְׁטִיקָּל בְּרוֹזִיט צָו גַּעֲפִינְגָּן.

פְּלִיעָנָן דַּי אַרְיִמָּע בְּלִינְדֶּעָר זַיְךְ אָן עַצָּה גַּעַ-
פִּינְגָּן: מִיטָּ אַשְׁפִּילְ-כְּלִי דַּי גַּעֲפִינְגָּעַ הַעֲרָצָעָר
דַּעֲרָפְּרִיאִיעָן, אַדְּעָר דַּוְרָךְ מַאֲסָאָוָשׁ וַיַּיַּעַר בְּלוֹט דַּעַרְ-
וּוְאַרְיִמָּעָן.

גַּיְיטָ אָן אַרְיִמָּעָר בְּלִינְדֶּעָר אֵין גַּאַם, מִיטָּ
אַשְׁטָּעָקָן אֵין הַאֲנָטָט, אַזְיַּפְּן אָרִים פָּוּן אַקְלִיעָן
קִינְדָּר אַגְּנָעָשְׁפָּאָרָט, שְׁטָּעָלָט זַיְךְ אַפְּ פָּאָר אַהֲיוֹל
אֵין שְׁפִּילָטָ אַהֲרָצָעָג לִידְךְ.

דַּעֲרָבָּאָרִיםַעָן זַיְךְ אַזְיַּף אִים גַּוְתָּעָ מַעֲנְטָשָׁן
אֵין וּוְאָרְפָּן אִים אַמְּטָבָע צָו.

אֵין אָן אַנְדָּעָר אַרְיִמָּעָר בְּלִינְדֶּעָר גַּיְיטָ אֵין
אַנְדָּעָר גַּאַסְן, מִיטָּ אַשְׁטָּעָקָן אֵין הַאֲנָטָט, אַזְיַּף
אַקְינְדָּר אַגְּנָעָשְׁפָּאָרָט, אָוָן שְׁרִיטָטָ
—מַאֲסָאָוָשׁ פָּאָר דַּרְיִ מַאָןָן מַאֲסָאָוָשׁ פָּאָר
דַּרְיִ מַאָן!

שטעקן זיך אַרְזִים גָּלָע פָּנִימָעָר פָּוֹן דֵי
לְעַכְּרָר פָּוֹן וַיְיַעֲרָע הַיּוֹלָאָה אָוֹן רַוְּגָן אִים אַרְיִין
וַעֲטִינָן אִים אָן אָוֹן נִיבָּן אִים אָמְתָבָע.
אַזְוִי אַזְוִי עַם הַיָּינָט אָוֹן אַזְוִי אָנוֹ אַזְוִיד גַּעַז
וּעַן פָּאַרְצִיכְיטָנָם.

אוֹן בָּאָנָגָזָע אַקִיטָשָׁן, דָּעָר בְּלִינְדָּרָר גַּעַז
לְעַרְנָמָעָר, הָאָט אַזְוִיד גַּעַמָּוֹת פָּוֹן דֵי צָוְגָעָהָאָרָה
פָּעָנָע מְטָבָעוֹת לְעַבְּן.

II.

אַבְּפָרָגָרָוִים אַיְוָן אַקִיטָשִׁים לְסֻמְטָ צָוָם לְעָרָה
גַּעַן גַּעַוְעָן. זַיְן וַוְאנְדָלָעָן נַאֲךָ פְּרוֹיִיט הָאָט אִים
דֵי צִיְשָׁת גַּעַרְזִיבָט. אוֹן וּוְיַי הָאָט עָר בְּלִינְדָרָהָיִיט
נַעַקְעָנָט פָּוֹן לְעַרְנָעָן טְרָאַכְטָ�ן?

פָּוֹן קִינְדוּיָיוִוִי אָן הָאָט עָר דֵי יַאֲפָאַנְיִישָׁע
אַלְטָעָס כְּפָרִים גַּעַלְיִעָנָט. מִיטָּנָס גַּרְזִים חַשְׁקָהָאָט עָר
וַיְיַאֲזִיךְ אַיְצָט גַּעַהְאַלְטָן אָיָן זַיְן עַאֲרִיםָם, לַיְדָנָה
שַׁאֲפָטָלָאָךְ אַרְוִמָּגָעָטָאָפָט, אַבְּפָרָגָרָוִים פָּאַרְשָׁוֹאַגְּהָן אַיְוָן
הַאֲרָאִים אַלְיָן, וְאַם דָּאָרָט אַיְוָן אַגְּנָעָשְׁרִיבָן גַּעַז

וואן. ווּאָרֶץ בְּלֹעַתֵּר הָאָבָן צִוְּיָה אִם נִיתְּנָה גַּעֲרָעַת.

כְּאַנְצָוּעַ הָאָטַן נַעֲפָרוּבָט אַיִן זַיִן זַפְּרוֹן
אַרְזִיסְרוּפָן אַיִע שַׁמְּנָעַ וּמַעֲרָתָה, אַלְעַ פְּרַעַכְטִינָעַ
בִּילְדָּעַר, וּזְאַס עַר הָאָטַן פָּוּן דִּי סְפָּרִים אַרְוִיסְנָעַ
לִיְּעָנָטָה. אַבְּעָר זַיִן וּמַיְּנָעַן פְּאָר אִים וּזַיְּשָׁחָאָזָה
מַעֲנָע שָׂאָטָנָם גַּשְׁתָּאָנָעָן. זַיִן הָאָרִיךְ אִיּוֹ נִיטְּזָטָן
גַּעֲוָאָרָן.

אַיִן אַיִן פְּרִימָאָרְגָּן הָאָטַן כְּאַנְצָוּעַ דַּעֲרַשְׁפִּירָטָן,
אוֹ דִּי לַוְּפָט אִיּוֹ רַיִן אָוֹן טַרְוקָן אָוֹן זַיְּסָעָרִיחָות
טוֹרָאָן וּזְקָרָזָהָם.

עַר הָאָטַן פְּאָרְשְׁתָּאָנָעָן, אוֹ דִּי זַוְּנִיטְּ אִיּוֹ
דִּי נַאֲטָוָר כְּלִימְטָה אָוֹן לַעֲבָטָה.

מִיטְּ אַנְסְּוּפִינָעַר בִּיְינְקְשָׁאָפָט אִיּוֹ עַר פָּוּן
זַיִן שְׁטִיבָל אַרְזָים, נַאֲרַגְּלָאָזָן הָאָטַן עַר זַיִן נִיטְּ
צִוְּיָה מַעֲנְטָשָׁן אִיּוֹ דִּי נַאֲסָן, נַאֲרַצְוּם פָּעָלָה,
צְוּם וּזְאָלָד אַרְזָים, מִיטְּ זַיִן שְׁטָעָקָן הָאָטַן עַר דָּעָם
בְּרִיאַיְתָן וּזְעַג אַנְגָּעָטָאָפָט.

כְּאַנְצָוּעַ אִיּוֹ גַּעֲגָנָנָעַן לְעָרָגָן, אִיּוֹ יַעֲרָאָ

או א נרויסער געלערטנער געווען. דארטן וועלן
אימ זיין שוואכע פים פירן, דארטן וועלן אים
גוט מענטשן וויזן, דארט ווועט ער די לופט
פונם ליבן געלערטן אטעמען, די שיינע קלונג
ווערטער וועלן אים אין די אויערן אר��נדרינגען,
ער ווועט זיין לאָבענדינע האָרי אַנוּעטען.

III.

יאָרנוֹלָאנְגֶן אַיִן כָּאָנָא וּעָזֶב גַּעֲוָעָן,
דוּ הַזָּהָר פָּנָם נְרוֹיזָן גַּעֲלָעָנְטָן גַּעֲהָעָרטָן, יַעֲטָה-
חוּוְידָעָר וּוְאָרָט אַיִן זַיִן וּפְרָזָן בָּאָהָאלְטָן, אַיִינְ-
זָאָמְקִיעָטָן, אָונְגָטָעָרָן גַּעֲרָוִישׁ פָּן אָשְׁטִילְגָּקָן טִיבָּלָן,
אָונְגָטָעָרָן גַּעֲזָאָנְגָן פָּנוּ פּוֹינְגָּלָאָךְ אַיִן דֵי בְּלָעָטָר,
פָּלָעָנְטָן עַר אִיבְּעָרְלָעְנָעָן אַלְעָן, וּוְאָס גַּעֲהָעָרטָן.—
אוֹן כָּאָנָא וּעָזֶב קִיטָּשָׁן אַיִן גַּעֲוָאָרָן דָּעָר
בְּעַסְטָעָר תַּלְמִידָן פָּנוּ נְרוֹיזָן גַּעֲלָעָנְטָן, אוֹן זַיִן
שם הָאָטָן אָנְגָעָהָזָיבָן קְלִינְגָּנָעָן אָרוֹם אוֹן אָרוֹם אַיִן
אַלְעָ שְׁטָעַטְלָאָךְ, אַיִן נְגָנָן יַאֲפָאָנִי.
וּזְעַן זַיִן הַאֲרִין אַיִן שְׂזִין אָנְגָעָזְטִינְגָּטָן גַּעֲ-

וואָרַן, ווֹעֵן זִין זְפּוֹן אַיְוָאָרַן אֲ אֶזְרָךְ פָּוּן
די שְׁעַנְסְטָעַ ווּעַרְטָעַר אָוּן רִיכְסְטָעַ בִּילְדָעַר, הָאָט
זַיְדָ אַיְן כְּאַנְאָוּעַן אֲ חַשְׁקָ דְּעַרְוּעָקְטָן פָּאַרְשְׁפִּיטָן
די תּוֹרָה פָּוּן זִין גַּלְעָרָנְטָן רְבִי אַיְן דִּי ווּיְתָעָרָעַ
מְקוּמוֹת.

אַיְן כְּאַנְאָוּעַ צְרוּיקָ אַיְן זִין שְׁטַעַטָּל אָוּעָקָ
אָוּן סְ'הָאָפָן זַיְדָ אַרְוּם אִים צְנוּגִיְפְּגֻעָקְלִיבָן אֲ סְדָ
תְּלִימִידִים, ווֹאָסָחָאָבָן נַאֲךָ תּוֹרָה גַּלְעָכָצָת. אָוּן
כְּאַנְאָוּעַ הָאָט זַיְיָ פָּאַרְצִיאַלְטָ אַלְזָן, ווֹאָסָעָרָהָאָט
פָּוּן זִין רְבִין גַּלְעָרָנְטָן.

פָּעָרָל הָאָבָן זַיְדָ פָּוּן זִין מַוְיל גַּעַשְׁאָטָן. מִיטָּ
דָּעַר וּלְבִגְנָעַר מַתִּיקָׁות, ווֹי עָרָ פְּלַעַנְטָ אַמְּאָלָ פָּוּן
די סְטוּרָנוּם פָּוּן זִין שְׁפִּילְפְּלִיְיָ דִּי שְׁיַינְגָּעָ נְגָנוֹנִים
צְרוֹזִיסְקְּלִיבְּגָעָן, הָאָט עָרָ אַיְצָטָ פָּוּן זִין מַוְיל חַכְמָה
אָוּן זְוִיסְנְשָׁאָפָט הַעֲרָן גַּלְאָזָטָ. אָוּן די תְּלִימִידִים
זַיְנָעָן שְׁטִילָ גַּעַזְסָן, ווֹי פָּאַרְבְּשָׁוֹפָט, הָאָבָן די
פָּעָרָלְדִּינְגָּעָן ווּעַרְטָעַר גַּעַקְלִיבָן, אַיְן שְׁנִירְלָאָר גַּעַזָּ
פָּלְאָכְטָן, אָוּן סְ'אִיְזָ די תּוֹרָה פָּוּן די אַלְטָעָ יָאָ
פָּאַנִּישָׁעָ סְפָרִים אַיְן בְּרִיטָן עַזְלָם פָּאַרְשְׁפְּרִיטָן גַּעַזָּ

ווארן.

וינגען די מענטשן קליגער געוויאָרן און
האָבן בעסער געלעבט.

IV.

און און די שפֿעטַע אָוועַנְטַן, ווען די
תלמידים פֶּלעֲגָן דעם געלעַרְגַּטְן רבין פָּאָרְלָאָזְן
אייז אַגְּנָאָוּעַ אַקִּיטְשִׁי אלְּיַזְּנָסְטַן אָון האָט
גַּעַשְׂרִיבָן.

וועי אַ לִיכְטַּט אַיְזָם אָון וַיְנַעַּבְּלִינְדְּךְ
אוֹיגָן אַזְּיפְּנַעַנְגַּנְגַּעַן, עַם האָבן זיךְ פָּאָר אִים דיַי
פְּרַעַכְטִינְסְּטַע בִּילְדָּעַר גַּעַוּעַטְמַן, דיַי שַׁעַנְסְּטַע
וועַטְרַטְעַר אָון גַּעַרְאַנְקָעַן האָבן זיךְ פָּאָר אִים אַיְזָם
ריְיַעַן גַּעַשְׂטַעַלְטַן אָון ערְה האָט גַּעַשְׂרִיבָן אָון גַּעַזְזַעְזַעְבָּן.

לאָנְגַּע יָאָרַן האָט כַּאַגְּנוּעַ אַקִּיטְשִׁי וַיְנַעַּבְּ
סְפָּרִים גַּעַשְׂרִיבָן, בֵּין ערְה האָט זַיְעַר צָאַל שְׂזַיְן
ニִימַּט גַּעַוְואָסְטָן;

וַיְנַעַּבְּלִינְדְּךְ תַּלְמִידִים האָבן זיךְ אַיְבְּרַגְעַשְׂרִיבָן אָון

שפער און פאלק פארשפליט.

עם זייןען געווין 2850 ספירים. ס'האט נאך
קיען ועהנדיינער געלערנטער אווי פיל ספרים
ניט געריבן, ווי דער בלינדר ער כאנאוועץ אקייטני.

V.

און ס'איו געווין, בעט די תלמידים פון
כאנאווען האבן זייןע ספרים געריבן, האבן ווי
איינמאָל צו אים געזאנט:

—נְרוֹזִימֶר לְעַרְעָרִוּ דַו הָאָסְט אָנוּ צָוֵי פִּיל
חֲכָמָה גַּעֲלָרָנֶת, הָאָסְט פָּאָר אָנוּ דַו קְוֹזָלָן פָּוּן
איַבְּגִינָּר וַיְמַשְׁאָכֶת אַנְטְּפָלָעָקָט. מִיר וּוְילָן אַכְּבָּר
און דִּינְגָּעָס אָנוּצָּרָע אָזִינָן אַינְגְּפָרָעָם, בְּדוּ
די וּוְעָרָטָעָר וְאָלָן פָּוּן אָגְנוּעָר וּפְרוּן קִיְּינְמָאָל נִיט
אַפְּנוּעָוִוִּישָׁט וּוְעָרָן.

כאנאוועץ האט געשמייכלט און געזאנט:

—וּעַט, אַ בְּלִינְדָּר בֵּין אַנְך, וּוּ אַ גַּעֲדִיכְ—
טָעָר שָׂוֹאָרָצָעָר שְׁלִיאָר הַמְּגַנְּט פָּאָר מִינְגָּעָ פָּאָר—
שְׁלָאָסְעָנָע אָזִינָן, אַבְּעָר די קָעָרָנָעָר פָּוּן חֲכָמָה

ווענען אין טיר איענגשוויט און האבן פרוכט נעה
פראכט. וואס דארקט איר אין די בלעטער פון
מיינע ספרים גאנט זוכן, ווען זיין קול רעדט צו
אייך פון מײַן מזיל און זיין נרויסקייט אנטפלעקט
זיך צו אייך פון די אָרְוָמִינֶגֶת פֿרְעַכְטִינְקִיטּוֹן?
נאָר שטָאָרֵק האָבָּן אַיִּם די תלמידים נעה
בעטָן, און בְּאַנְאָוּעָה האָט זיַּן נָאָכְנָעָבָן.
אונ פון דָּאָמָּלָם אָן האָבָּן בְּאַנְאָוּעָם תלמידים
אין זיין ספרים געלעָרְנַט אָן אלָע ווערטער אין
זיעָר זפְּרָז אַנְגְּנָעָלִיָּנְט.

VI.

איינטָאָל אָן אָוָונְט זְוַעֲנָעָן זיַּן הַיּוֹל נעה
זעָס אָן בַּי וְאַקְסָעָנָע לְיכְטָלָאָךְ פון די בִּיכְעָר
געלעָרְנַט. פְּלוֹצִים האָט אַ וּוּנְטָל פון דָּרוֹזִין אָן
די לְעַכְעָר אַרְיָנְגָּנָעָבָל אָן די לִיכְט פֿאָרְלָאָשָׁן,
אין הַיּוֹל אִיּוֹ סִינְסְטָר גַּעֲוָאָרָן, די תלמידים
הָאָבָּן אַוְפְּנָעָה עַרְטָה לְעַרְנָעָן.
—פֿאָרוֹאָס דָּעַרְצִילָּט אִיר גַּט וּוּעַטָּר

פֿוֹן דַּי שִׁינְקָלֶטֶן פֿוֹן דַּעַר נַאֲטוֹרָא—הָאָט בְּאַנְאָזוּעַ
גַּעֲפַרְעָנֶט.

הָאָט אַמִּין תַּלְמִיד גַּעֲנַטְפַּעַרטָּה:

—גְּרוֹזִיסָּעָר לְעַרְעָרָה מִיר וְעַהֲעָן נִיטָּה
וְעַרְטָעָר פֿוֹן דַּיְן קְלוֹגָן סְפָר. אַיִן הַוֵּי אַיִן
סְטָעָר. אַ וְיַנְתַּחַת הָאָט דַּי לִיכְתַּבְּ אָזִים גַּעֲלָאָשָׁן.
וְאַרְטָה, לִיבָּעָר לְעַרְעָרָה, מִיר וְעוֹלָן פְּיַעַר אַנְקָלָאָפָּן
אוֹן דַּי לִיכְתַּבְּ אַנְצִינָרָן, וְעוֹלָן מִיר וְוִידָעָר דַּיְן
חַכְמָה לְעַרְנָעָן.

דַּאֲמָאָלָס הָאָט בְּאַנְאָזוּעַ אַקְוִיטָשִׁי זַיְךְ אַנְגָּעָן:
רוֹפָּן אָוָן גַּעֲזָאָנָטָה:

—וְוִי שְׂוֹאָר וַיַּנְתַּחַת אַיר, וְעַהֲעַנְדִּינָעָ, קְעָנָן
אָנוֹנוֹ, בְּלִינְדָעָן אָוָן לִיבְטִינְקִוִיט וַיַּנְתַּחַת אַיר אַוְמְבָאָה
הָאַלְקָןָן וְוִי גַּלְיַקְלָאָר בֵּין אָוָן, וְזָאָם עַם קוֹמָטָה מִיר
קְיֻינְמָאָל קְיַעַן פְּינְסְטַעַרְנִישׁ אַיִן הָאָרָצָן אַרְיַעַן, מִין
פָּאָרְשָׁתָאָנָד אַיִן שְׁטַעַנְדִּיגְה הָעָל בָּאַלְוִיכְטָן.

אוֹן דַּי תַּלְמִידִים הָאָבָן פָּאָרְשָׁתָאָנָעָן.

כאנאומט-קיטשי מיט רי תַּלְטִידִים.

פָּוֹן דַּאֲמָאַלְס אָן הָאָבָּן וֵי דִי סְפָרִים פָּוֹנָם
גָּרוֹזִין לְעֶרֶר נִיט גַּעֲפָנֶט.

VII.

וַיַּנְעַן וֵי מִיט כָּאָנָאָוּעַ אַקְוִיטְשִׁין אָנוּן הַיּוֹלֶן
גַּעֲעַסְפָּן אָנוּן הָאָבָּן וַיַּנְعַן קְלוֹגָעַ רִיד גַּעֲהָאָרְכָּטָן,
הָאָט עָר וֵי אַיְן פָּעֵלָד אָנוּן אַיְן וּוְאַלְד גַּעֲפִירָטָן,
הָאָבָּן וֵי אַיְן גַּעֲזָאָנָן פָּוֹן דִי פּוֹיגָל אָנוּן אַיְן מַוְרָמָה
לְעַן פָּוֹן טַיְיכָל אָנוּן אַיְן שַׁוְשָׁקָעַן פָּוֹן דִי בּוּטָמָר
דִי גַּרְזִיסְקִיעַט פָּוֹן דָּעָר נַאֲטוֹר גַּעֲלָעָרָנֶט. אָנוּן אַיְן
יַעֲטוֹוִידָעָר קוֹסְטָל אָנוּן גַּרְעָזָל הָאָבָּן וֵי דִי אַיְיָ
בִּינְקִיְּת גַּעֲעַן. אָנוּן דָּעָר בְּלָאָונְדִינְגָּעַ וּוַיַּנְטָל הָאָט
וֵי נַאֲטוֹר=סּוֹזָה אַעֲנָגָעָרְזִימָטָן. אָנוּן דִי קַאֲפָעָנְרִינְגָּעַ
רַעֲנְנָמְרָאָפָּנוּס הָאָבָּן וַיַּעֲרָעַ גַּעֲרָאָנְקָעַן אַפְּגַּעַפְּרִישָׁת
אָנוּן דָּעָר שִׁמְעָרִירְנְרִינְגָּעַ רַעֲנָבְזִוְּנָן הָאָט וֵי דִי
פְּרַעְכְּטִינְקִיעַטָּן פָּוֹן דָּעָר וּוְעָלָט אַפְּגַּעַשְׁפִּינְלָטָן.

אוֹזְוִי הָאָט כָּאָנָאָוּעַ אַקְוִיטְשִׁין מִיט וַיַּנְעַן
תַּלְמִידִים גַּעֲלָעָרָנֶט.

אין אלטען, אלטען צויטן אוו אין יאטפאניע
 דער גרויסער געלעַרנטער געוווען, געהמֿין האט
 ער באנאָוּץ אַקְוִיטשֶׁן,

II.

דער בײַל.

דער בעיל.

I.

יט א סך יאָרֶן צוֹרִיק האָט אָנוּ
אָיְפָאנִישׁ דַּעֲרֵל גַּעֲוָאוֹיִינְט
אָן אַרְיָמָעָר הַאַלְיָהָעָר, גַּעַזְבָּן
חַיְּסָן האָט עַר קִיקִין.
הָאָט דַּעַר הַאַלְיָהָעָר גַּעַהָאָט אָנוֹזִין
בַּיִּלְאָזִיפָּה דַּעַר רַעֲכְטָעָר בָּאָק,
עַר האָט זַוְּק מִיטָּן בַּיִּלְגִּיט גַּעַשְׁעַמְט, אָזוּזִי
וּוְיַי עַר האָט זַוְּק נִיט גַּעַשְׁעַמְט מִיטָּן דִּי מַטְזָאָלִיִּעָם
אָזִיפָּה דִּי הַעֲנָט אָנוּ מִיטָּן דַּעַר שַׁאֲרָהָעָר הָאָק,
וּוְאָס אָנוּ אִים שְׁטָעַנְדִּיגָּן גַּעַוְעָן אַרְיָנָגָשְׁטָעָקָט
הַיְּנָטָן אַיְּן אָנוֹגָן שְׁטָרִיךְ, מִיטָּן וּוּלְכָן עַר
פֶּלְעָנָט זַוְּק אַרְוָמָנָאַרְטָלְעָן.
נַאֲר נִיט אַלְעָן דַּאֲרָהָמְעַנְטָשָׁן האָבָן פָּאָרָן

שטענען, או דער ביטל איזיפן באק או קיון חרפה נויט. נועזען איזוינע, וואם פלאגען זוכן אַהֲלָז העקר אָן אַ ביטל.

און דאס האט קיון פֿאַרדְרָאַסּן:

ער האט מוחל נועזען די מענטשן פֿאַר דער עליה, וואם זיי טזען אים. ער האט אַבער געהאט גרויס צער, וואם די מענטשן פֿאַרְשְׁטִיעָן נויט או גאנטס גאנט אַיּוֹ קיון חרפה נויט. וועמען גאנט נויט אַ דיקן קאָרָק אָן וועמען מאֶזְאָלְגָּעַ הענט אָן אַ ביטל איזיפן באק!..

II.

אמאל אַיּוֹ אַ שְׂתַנְעָם קְרִימָאָרְגָּן אַיּוֹ קְיֻמוֹ
אוועק אַיּוֹ די בערג האקן האלן. מיטאַמְאָל אַיּוֹ
געווֹאָרָן אַ נְ‏רִזְסְּעָרָר שְׁטוּרָעָמוֹוִוָּט. ער ווינט האט
געַרְיסְּן די בלעטער פּוֹן די בּוֹזְמָעָר, גַּעֲבָרְאָכְן די
צְוַיְינָן, גַּעֲהַוְיִבְנָן קְלוּמְבָעָם זָאָמָר אָן גַּעֲטָרְאָרָן
אוונטערן הַנְּמֵל גַּאנְצָעָ מהגּוֹת שְׁאָרָעָז וְאָלְקָנָם.
קיון האט מער נויט גַּעֲקָעָנט האקן האלן.

ניט לאנג קלערנרגינג, האט ער זיך באהאלטן אין
א לאך פון א נרויטן בוים.

דער ווינט דרייט און קערט ווערטן, אין
קיקי שטייט און פיסטן בוים און ווארט ביז דער
שטורם וועט אויפהערן.

געווארט און געווארט, ביז ס'איו שפערט
געווארן, די זון איז פֿאָרְגַּאנְגָּעָן, אַ פּֿינְסְטֶּעֶרְנִיש
האט זיך פֿאָרְשְׁפְּרִיעַט אָרוֹם אָרוֹם.

קיקי האט שוין ניט געקענט אהוים נין
ער איז דער בער געליבן און ווין באהעלטעניש
און געווארט ביזון פרימארגן.

ביז שפערט און דער נאכט איז ער געיעטען
איינגעבעזיגן און לאך פון בוים. געועטן און גע-
ווארט.

ביז וואנען ער איז איינגעשלאָפָן.

III.

אין מיטן נאכט דערהערט קיקי אַ קלְאָפָּט.
אַ דערשראָקענְגָּעָר לְאָפְט ער זיך אוֹיפָן קוֹקְט

ארזיס פון ביזטלאָך.

אינו ער לבתחליה געווארן א אויפגעצי:
טערטער:

ער האט דערזען, ווּ אֲרוֹם אִים הָאָבֵן זַיְדָן
צָנוֹנִינְגְּקָלְיבָּן פָּרָשְׁיְידָעָן נֶשְׁוֹתָן מִיטָּמָה-
דִּינָּעַ פְּנִימָּעַ. אַנְזִיסְמָעַר פְּנִיעָר הָאָט גַּעַלְאָקָעַט.

אוֹן דַּי נֶשְׁוֹתָן הָאָבֵן פְּלוֹצִים אַנְגָּעָהָיְבָן
טָאנְצָן, שְׁפְּרִינְגָּעָן אוֹן זַיְדָן לְסְטוֹן מַאֲכָן. נַאֲכָדָעַם
הָאָבֵן וְזַיְדָן אַסְוֹרָה גַּעַטָּאכָט. דַּעַר רִיחָ פָּוָן דַּי
מַאֲכָלִים אוֹן גַּעַטְרָאָנְקָעָן הָאָט זַיְדָן גַּעַטְרָאָנְקָעָן אַיְזָן
דַּעַר לוֹטָן, צָוְגְּלִיךְ מִיטָּמָה לִיבָּלָאָכָעַ קָלָאָנְגָּעָן פָּוָן
אַפְּשָׁוֹרְדִּינְגָּעַר מַוְיִיךְ אוֹן הַילְכָּנָעַן טַופְּעָנִישָׁ פָּוָן
דַּי טָאנְצָנְדִּינָּעַ סְוִדְזָהְפּוֹלָעַ שָׁאָטָןָם.

בַּיְּ קִיקְיָן אַיְזָן דַּעַר פָּחָד פָּאָרְשָׁוֹאָונָן גַּעַטָּ-
וֹאָרָן. ער האט זַיְדָר לִיב גַּעַהָאָט מַוְיִיךְ אוֹן הַוְּגָן-
גַּעַרְגָּג אַיְזָן ער גַּעַוְעָן אוֹן אוֹיְפָטָאנְצָן אַיְזָן ער
גַּעַוְעָן אַפְּנִיסְטָעַר. אוֹיְפָטָאנְצָן חַתְּנוֹת אַיְזָן
ער גַּעַוְעָן דַּעַר בָּעַסְטָעַר אוֹן לִיכְסָטָעַר טַעַנְצָעַר.

האָט עַר זִיךְ אַרְזִיסְגֶּרְזֶקְט פָּונְ בּוּסְ-לָאָר,
האָט זִיךְ דָּעֲרֵנְעַטְטוּרְט צֹו דִי טַעַנְצָעָרְט אָוּן אָנְ-
גַּעַהְזִיפְן מִיטְ זַיְ מִיטְמָאָנְצָן.

IV.

צְוַיְשָׁן דַּעַם עַזְלָם טַעַנְצָעָרְט אָוּן תְּחִילָת
אַנְטְּשְׁטָאָנְצָן אַתְּ מַהְוָמָה. פָּוּן וּזְאָנְצָן קְוָמָט אַהֲרָן
אַזְאָ אַזְּיסְטְּשָׁרְלִישָׁע בָּאַשְׁעָפָעְנִישָׁ? נָאָר דָּעְרוּעָ-
הָעָנְדִּינָג זַיְ זַיְנָע פִּים דָּרְבִּעָן זִיךְ אַזְנָן גְּלִיכְן טָקְטָ-
אָוּן דִי גַּנְאָנְצָע פִּינְגָּר שָׁוּבָט הָאַרְמָנְאָנִישָׁ אָוּן
גְּרָאָצְיָעָו אִיבְּעָר דָּעָר עָרְדָן נָאָכָן קְלָאָנָג פָּוּן דָּעָר
מוֹזִיקָה, הָאָבָן אַלְעָ פְּלוֹצִים אַזְיָּגָעָהָעָרָט טָנָנָצָן
אָוּן זַיְנָעָן גַּעַבְלִיבָן שְׂטִיעָן אָוּן גְּרוּזִים הַתְּפֻלּוֹת
אַרְוּם דַּעַם פָּרָעָמְדָן טַעַנְצָעָרְט.

דִי מַוְיִיךְ הָאָט גַּעַשְׁפִּילְט אָוּן קִיְקִי הָאָט
גַּעַשְׁוּבָט צְוַיְשָׁן עַזְלָם מִיטְ הַיִּין, מִיטְ בְּרָעָן.
קִיְם קִיְם הָאָבָן זַיְנָע שְׁפִיצָן פִּינְגָּר בָּאַרְיָרָט
דַּעַם בָּאָרָן אַוְנְטָעָר דִי פִּיסְ, דָּעָר גַּנְאָנְצָעָר גַּוְפָּ אָוּן
גַּעַוְעָן גְּלִיךְ זַיְ אַגְּנָגְצְזִוְגְּנָעָסְ צְרָוָנָעָ, בְּלוּזְ דִי

קאָפַח האָט זונַך באֹוועַנט אַזִיפַט רַעֲכְתָס אָונַ אַזִיפַט
ליינְקָס לוּיטָן רַיְתָם פָוָן טַאנְצָן אָונַ דיַהָעַנט האָבָן
וואַילְ-זָוְנְצָרְיעִיש אָונְטַעְרְגַעַשְׁפָּאָרֶט דיַ בּוּגְנְעָוְדְּגַע
לְעַנְדרָן.

אָונַ דיַ גָּאנְצָעַ מְהֻנָּה מְשׁוֹנוֹהָדְגַע בּוֹאַיִם
אָנוֹ גָּעַשְׁטָאַנְעָן אַרוּם אִם אָונַ האָט צָוְגַע פְּאַטְשָׁטָן
צָוֵם טַאַקְטָמִיט דיַהָעַנט.

נָאָכָן טַאַנְצָן האָט מְעַן קִיקְיָון מְכַבְּד גַּעַוְעָן
מִיטַט דיַ בּעַסְטָעַמְאַכְלִים אָונַ גַּעַטְרָאַנְקָעָן. אַיְוַיְזָן
גַּעַמְיָיט נָאָך פְּרַיְמְלָאַכְעָר גַּעַוְאָרָן, האָט עָר וּוְידָעָר
אָנְגַעַזְהַוְיָבָן טַאַנְצָן, נָאָך מִיטַט מְעַר הַתְּלָהָבָות אָונַ
קוֹנְצִינְקִיעַט וּוּ פְּרִיחָעָר.

אָזְוֵי אָנוֹ אַרְיְבָעָר דיַ גָּאנְצָע נָאָכָט אָונַ עַסְן
אוֹ טְרִינְקָעָן אָונַ טַאַנְצָן.

V.

אוֹ סְ'אָנוֹ טָאנַג גַּעַוְאָרָן, האָבָן דיַ בּוֹאַיִם
גַּעַזְאָגָטָן:

— אָנְגַעַזְהַר צִימַט אָנוֹ שְׂזִין גַּעַקְוּמָעָן. מִיר

דאָרֶן זיך מיט דיר געזענען.

— דין טאנצן אוּ וְאַגְנָדָרְ-שִׁין — האָט
איינער געָאנְט — דו האָט אונז זיַּעַר גוט פֿרִיאַ
לאָק גַּעֲמָכְט. קומ דֵי אַנְדָּרָעַ נַאֲכָת וּוְידָרַ
ווּלְן מִיר עַסְן אָוֹן טְרִינְקָעַן אָוֹן טְאַנְצָן צוֹאַמְעַן.
גוט — האָט קִיקִי גַּעֲזָאנְט אַ צְוֹוָאַרְיִם —
טַעַר — אַינְקַעְלַעַן קְוָמְעַן.

און איינער פָּונְן דֵי בְּרוֹאִים האָט דְּעַרְיוֹן
בַּי קִיקִין אַוְיָפְן באָק דַּעַם בְּיַיל. ואַנט ער:
— זַעַט נָאָר, סְאָשְׁמָנָע זַאָךְ אַגְנָזָעַר טַעַנְ
צַעַר האָט אַוְיָפְן באָקָן אַונְקַע וּלְעַל עַס בַּי אִים צַוְּ
נַעַמְעַן פְּאַר אַ משְׁפָוֹן, בַּיְוָוָאנְעַן עַר וּוּעַט קַוְּ
מעַן צְוִירִיק.

— גוטו! — האָבָן אלְעַ אַוְיסְגַּעַשְׁרִיעַן — נַעַם בַּי
אִים דַּעַם משְׁפָוֹן, לאָמִיר זַיְכָעָר זִין, אוּ עַר וּוּעַט
די אַנְדָּרָעַ נַאֲכָת וּוְידָרַ צַו אַונְזְקָעַן.
הָאָט דֵי בְּרִיאָה אַוְיסְגַּעַשְׁטָרְקָט די האָנט
צַו קִיקִים פְּנִים אָוֹן אַרְזִיסְגַּעַצְזִין דַּעַם בְּיַיל.

קיקי האט דערשפיטט, איז אים איזו נרינגער
געוווארן, ווי א צענטנער משא איז אים פון פנים
אראָפַ.

דערויל איז שווין גרויסער טאג געוווארן.
האט ער זיך צוועננט מיט די נאכטינע חביבים.

VI.

ווי א פֿאָרְשָׁלָאָפּעָנָעָר איז קיקי פֿלוֹזִים
ווײַידָּעָר גֿעְשָׁטָאָגָעָן גֿעְפָּן פֿוֹסְטָן בּוֹיִם. ער קוּקָט
זיך אָרוּמָה: די טָאנְצָנְדְּרִיעָן. ברואַים זִינְגָעָן גֿעְלָם
געוווארן, בּוּיטָרְאָנדָר פָּוּן הִימָּלֶץ צִיהָעָן זיך שְׂוִין
די פֿוֹרְפּוֹרְ-פֿאָסָן פָּוּן פֿרִימָאָרְגָּן, פָּוּן זַוְּתָּנָם
הָעָרָת זיך אַבְּיָל פָּוּן אַחְוָנָת.
ער טוֹט אַטְאָפּ דָּעֵם פֿנִים: דָּעֵר בִּיל איז
נוֹטָא. פֿוֹלְפֿרִידָר אָנוֹן אַנְטְּצִיקָוָנָן לְאָזָות זיך קיקי
אָהָיִם.

וואָן זִין וַיְיַהֵה האט אַים דָּעְרוֹעָן האט זִי
זיך זַיְעָר דָּעְרָהָרִיט. זִי האט אַגְּנָנְצָעָן נַאֲכָט גֿעָ-
וּוַיְינָט, וּאָסָר אַיז גֿוֹטָן עַקְוּמָעָן, זִי האט אַלְזָן

מוֹרָא גַעַחְאַט, טַאַמֵעַר הַאַט אִים אַנְמָ נְרוּזִין
שְׁטוּרָעָם אַ אַוְמָנְלִיךְ גַעַטְרָאַפְּן.

קִיְקָן הַאַט אַיר דַעֲרַצְיַילַט אַלְזַן, וְאַם מִיט
אַים הַאַט פַאֲסִירַט, וּוּ עַר הַאַט זַיְן אַנְמָ פַוְסְטַן
בְזִים בַאַהֲלַטַן, וּוּ עַר הַאַט שְׁפַעְטָעַר מִיטַן דַי
מְשֻׁוְנָה רִינְגַע בְרוֹאַיִם גַעַטְאַנְצַט אַונְ גַעַנְעַסְן אַונְ
גַעַטְרַוְנְקַעַן אַונְ וּוּ דַי בְּרִיאַה הַאַט בַי אַים פָאַר
וּוּן שְׁיַינְעָם טַאנְצַן דַעַם בַיְיל פָוַן פְנִים אַרְאַפְּנַעַן
נוּמְעַן.

—עַם אַיְן אַ נְרוּזִיסְעַר גַלְיק, וְאַם דַו הַאַסְטַט
דַעַם בַיְיל נִוְטַן—הַאַט דַי חַוְיב גַעַזְאַנְט אַיְן אַים
אַ קַוְשַׁ גַעַנְעַבְן.

—יְאָ, אַ נְרוּזִיסְעַר גַלְיק אַיְן עַסְטַה—הַאַט עַר
אַיְבָעַגְעַחְוֹרַת אַונְ אַיר דַעַם קַוְשַׁ אַפְנַעַבְן,
אוֹן דַי שְׁמַחַה פָוַן מַאן אוֹן חַוְיב אַיְן גַעַן
וְעַן גַאַר אַוְמְבָאַשְׁרִיבְלַאַךְ.

VII.

אַיְן שְׁכַנּוֹת מִיטַקְקַין הַאַט גַעַזְוָאוּינַט אַן

אלטיטשקער, וואם האט אויך געהאָט אַ בִּיל
אויפֿן פְּנִים.

ווען ער האט אינדרעררי דערזען, אוּ בַּיִּ
קייקין אוּ דער בִּיל פָּאַרְשָׁוֹאָונְדָן גַּעוֹאָרֶן, האט
ער אַים מְקָנָא גַּעוֹעָן אוּן אָנְגַּעַהֲוִיבָן אָוִיסְפָּאָרְשָׁן,
וֵי אָזְוִי ער אוּ פּוֹן בִּיל פְּטוֹר גַּעוֹאָרֶן.

—וחעלכּעָר דְּאַקְטָאָר האט אַים בַּיִּ דִּיִּ
אָרְפָּנְעָנוּמְעָן? —הָאַט עַר גַּעֲפְּרָעָנֶת.

הָאַט אַים קִיְּקָיְךָ דְּרַצְיָילָט, אוּ קִיְּן דְּאָקָ-
טָאָר אוּן קִיְּן רֹפָא הָאַט אַים נִיתְ גַּעַהְיִילָט, נָאָר
סְאָנוּ אַים אַ נְסַעַן.

דַּעַר אלטיטשקער אוּ זַיְעַר נִינְגָּרִינְ גַּעַ-
חוֹאָרֶן אוּן האט גַּעַבְעָטָן קִיְּקָיְךָ דְּרַצְיָילָן אַים, וֵי
אוּזְוִי אוּ זַעַם גַּעַשְׂעָן אָזָא נְסַעַן, וְאַם האט בַּיִּ
אַים דַּעַם בִּיל פּוֹן פְּנִים אָרְפָּנְעָנוּמְעָן?

קייקי הָאַט אַים אלְזָ דְּרַצְיָילָט, וֵי אָזְוִי
ער אוּן וַאֲלַד גַּעַנְגָּנְגָּן האָלְזָ האָקָן, וֵי אָזְוִי
עם האט אַים אַ נְרוֹיְסָעָר שְׁטוֹרְעָם גַּעַבְאָטָם, וֵי

אָזֶוַי עַר הָאָט וַיֵּךְ אָינַן אַ בּוִים=לֹאַ פָּאָרְרוֹקְתָּן,
וַיֵּה אָזֶוַי סְ'אַיוַי פִּינְגְּסְטְּרִיעַ נַאֲכַת גַּעֲוֹאָרָן אָינַן
מְשֻׁנְגְּהָדִינָעַ בְּרוֹאִים הָאָבָן וַיֵּךְ בָּאוּוֹיָן, אָינַן וַיֵּה
אָזֶוַי עַר הָאָט מִיטַּה וַיֵּה גַּעֲטָאָנְצָת אָינַן גַּעֲנָשָׂן אָפָן
גַּעֲטָרְנוּגְּקָעָן אָינַן צָוֵם גַּעֲוָגְּנָעָן הָאָבָן וַיֵּה אַיִם
דַּעַם בַּיִּיל פָּוָן פְּנִים אַרְאָפְּגָעָנוּמָעָן.

אָינַן דַּעַר אַלְטִוִּיטְשָׁקָעַ נְשָׁהָזָם גַּעֲוֹאָרָן
אָינַן הָאָט בַּיִּים וַיֵּךְ גַּעֲטָרָאָכָתָן.

—אַיְצָת וַיִּים אֵיךְ שְׂזִין וּוְאַס אֵיךְ הָאָב צָוֵם
טָאָן.

VIII.

וַיֵּעַן דַּי וַיֵּה הָאָט וַיֵּךְ אַגְּנָעָהוּבָן אַרְאָפְּלָאָזָעָן,
אָינַן דַּעַר אַלְטִוִּיטְשָׁקָעַ אַוּוֹעַק צָוֵם פָּעָלָה, וְאַוְ
קִיקִי אָינַן גַּעֲבָתָן גַּעֲוָעָן, הָאָט גַּעֲטָרָאָפָן דַּעַם וּעְלָה
בִּינְן אַוְיְמָגָעָהוּיְלָתָן בּוִים אָינַן אַיְזָן אָינַן לֹאַרְ
וַיָּאָרְתָּן.

וַיִּצְטַּח עַר מִיטַּה אַוְיְמָגָעָהוּבִּיצָטָע אַוְיְגָנָן אָינַן
וַעֲטַ וַיֵּה דַּי וַיֵּה וַעֲצָתָ וַיֵּה, וַיֵּה סְ'פָאָרְצִיהָעָן וַיֵּה

באים ראנד הימל רויטע פאסן, פארנעםן זונַ
אלין ברויטער און ברויטער בויז זיינס זיך צוּ
נויז מיט דער בלזיקט פון אויבן און ס'ווערט
אן דער לויפן אלין טונקעלער און טונקעלער.

געקומען די נאכט. דער אלטיטשקער וועט
שווין פאָר זיך נאָרנִית. בלויו אַ טיפֿע שווארץ-
קייט.

פלוצלינג אָוֹהֶל גַּעֲוָאָרֶן. סְרוֹזֶתְפּוֹלֶעֶם
בְּפַשְׁעַמְעַנְיִישָׁן הָאָבֵן זיך אָנְגַּעַזְהִיבָּן קְלִיבָּן פָּוּן
דער גַּעֲדִיכְטָר פִּינְצְטָרְנִישָׁ, וַיְמַעַר מַחְנָה וַיְעַרְתָּ
גַּרְעָסָר. אַ טּוּמָל, אַ וְשֻׁוְשָׁרִי.

אָוֹן אָזְוִי וַיְהִי פְּאַרְבָּאָרְגָּעָן קָאַסְטְּרָעָם וּאַלְטָן
עַרְגָּעָן גַּעֲנָקָט אָוֹן גַּעֲשָׁפְרִיצָט פָּוּנְקָעָן, אָזְוִי
אָוֹן אַ לִיכְטִינְגָּשִׁין פָּאָרָן חַוִּילָן בְּזִים פָּאַרְשְׁפְּרִיגָּט
גַּעֲוָאָרֶן. מְשֻׁוְנְהָדִינָּעָ בְּרוֹאִים דְּרִיעָן זיך, הויבָן
זיך, שְׁפְּרִינְגָּעָן, חַוְּלִיעָן—עַם גִּינִּיט אַ לְעַפְּרִידִים.
דער אלטיטשקער קוּקָט אָוֹן גַּלוּבָט נִיט
וַיְנַעַּז אָזִינָן.

דֶּעֶר טָאנָץ מִיט דֵי שְׁדִים אֵין ווֹאלֵד.

— אָט דָּאַס אֵינו עַם, ווֹאַס קִיקְיָהָהָאָט דָּעָרָה:
צִילְטָן בָּאַלְד בֵּין אַינְך אָוִיך אֵין דָעָר מַחְנָהָגָנָאָר
מוֹטוֹגָן, נִיט גַּעֲשָׂרָאָקָנוּ

IX.

אֵינו דָעָר אַלְטִיטִישָׁקָעָר אָרוֹזִים פָוָן בּוּזִים אֵין
צָוְגָעָרָקָט זִיךְ צָוָדָעָר מַחְנָה בְּרוֹאִים.
קִיקְיָהָגָנָאָר אֵים נִיט בָּאַמְּטָרָקָט.

אֵוּוְיַלְעָא אֵינו עָר גַּעֲשָׂטָאנָעָן אֵין הָאָט זִיךְ
צָוְגָעָרָקָט צָוָם מַשׁוֹנָהָרָגָן טָאנָן. אֵוּן פְּלוֹצְלִינָגָן
אֵינו עָר אַרְתִּין אַינְגִּיטָן אֵין הָאָט אַנְגָעָהָיָבָן
טָאנָן.

אֶבְעָר נִיט קִיְינָן טָאנָן אֵינו עַם גַּעֲוָעָן, נָאָר
אַוְמָנָעָלָוְמָפָעָרְתָעָ דְּרִיְיָגָנִישׁ. דָעָם אַלְטִיטִישָׁקָנָם
סִיס הָאָבָן זִיךְ גַּעֲהָיָבָן ווַיַּאֲפָרְקָלָעָר, וַיַּזְנַפְתָּח
גַּוְפָהָאָט זִיךְ גַּעֲקִיזְקָלָט ווַיַּאֲפָרְקָלָעָר פָּאָם, דַי
הָעָנָט הָאָבָן זִיךְ גַּעֲבָאָמְבָלָט ווַיַּאֲפָרְקָלָעָר פָּאָם;
אֶלְעָאֶוְיַלְעָא גַּעֲשָׂטְרוֹזִיכָלָט אֵין קוּסְמָס גַּעֲהָאָלָטָן זִיךְ
אוֹיְפָה דַי פָּאָם.

די טאנצנדיינע ברזאים האבן זיך איזומט
געקוקט.

—וואָס אַנוּ דְאָס פֿאָר אַ וּילְדָעַ בְּרִיאָה,
וואָס דְרִיאַת זיך דָא צוֹוישָן אָנוֹן?—הָאָט עַמִּין
געפְּרָעָנֶט.

—דְאָס אַיּוֹ דָאָךְ דָעֵר גַּעֲכְטִינְגָּעַר טַעַנְצָעָר,
וואָס הָאָט אָנוּ אָזְוִי מְשֻׁמָּחַ נְעֹזָעַן.

—אָבָעָר וּוִי אָוְמָנָעַלְמָפְּעָרָט דְרִיאַת עָרְזָה זיך
הַיְנָטָה. סְאַנוּ דָאָךְ מִיאָסָן צָוְקוֹן!

—עָרְזָה זְוִין מְסֻתָּם פָּאַרְנָעָסָן יְנַנְעָז
שְׁיַנְעָז טַעַנְזָעַז פּוֹן גַּעֲכְטָן!

—עָרְזָה גַּאֲרָה קִיְּנָמָאָל נִיט גַּעַקְעָנֶט
טַאַנְצָן!

—וּוְאַרְפָּט אִים אָרוֹיְסָטוּ זָאָל עָרְזָה גַּיְינָן פּוֹן
דָאַנְעָזָן! מִיר דָאַרְפָּן אִים נִיט הָאָבָן!

—וּוְאַרְטָה, וּוְאַרְטָה! לְאַמְּרִיר אִים פְּרִיהָעָר אַפְּזָה
געַבָּן זַיְן מְשִׁבְזָן!—הָאָט אַיְינְגָּעַר אַ גַּעַשְׁרִי גַּעַטָּאָן.

און פוז' פדי דיבור א וואָרֶפֶג געטַן אַם אֵין
פְּנִים קִיקִים בְּיַל.

דער בְּיַל אֵינוֹ אַרְיַן דַּעַם אַלְטִיטְשָׁקָן אֵין
דער לִינְקָעָר בָּאָק.

פָּזָן גְּרוֹזִים שְׁרַעַק אֵינוֹ עָר אַומְגַעְתָּאָלָן אֵין
חַלְשָׁוֹת.

X.

וַעֲזָן דָּעָר אַלְטִיטְשָׁקָעָר הָאָט וַיְךָ אַזְיפְּנָעָ
כָּאָפָט, אֵינוֹ שְׂוִין גַּעֲוָעָן גְּרוֹזִים עָר טָאנָן.

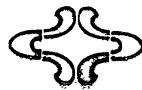
אַרְוּם אֵין אַרְוּם אֵינוֹ קַמְנָעָר נִיט גַּעֲוָעָן.
עָר הָאָט דָּעַר פִּילְט עַפְעָם אַ וַיְזִימָטָן אֵין
דער לִינְקָעָר בָּאָק, אַ טָּאָפֶ מִיטָּן הָאָנָט—עַס
שְׁטַעַקְתָּ אַ גְּרוֹזִיסָעָר בְּיַל.

אונַן מִיטָּן חַרְפָּה אֵון פָּאָרְדוֹרָס אֵינוֹ עָר
אוּעָק אַהֲיִם.

עָר הָאָט דָּעַר צִוְּלָט וַיְצִוְּבָן וַיְבִּיבָן וַיְאַסְמִיט
אֵין אֵינוֹ גַּעֲשָׁעָן—אונַן בְּיַרְעָה הָאָבָן וַיְךָ פָּאָנָגָן.

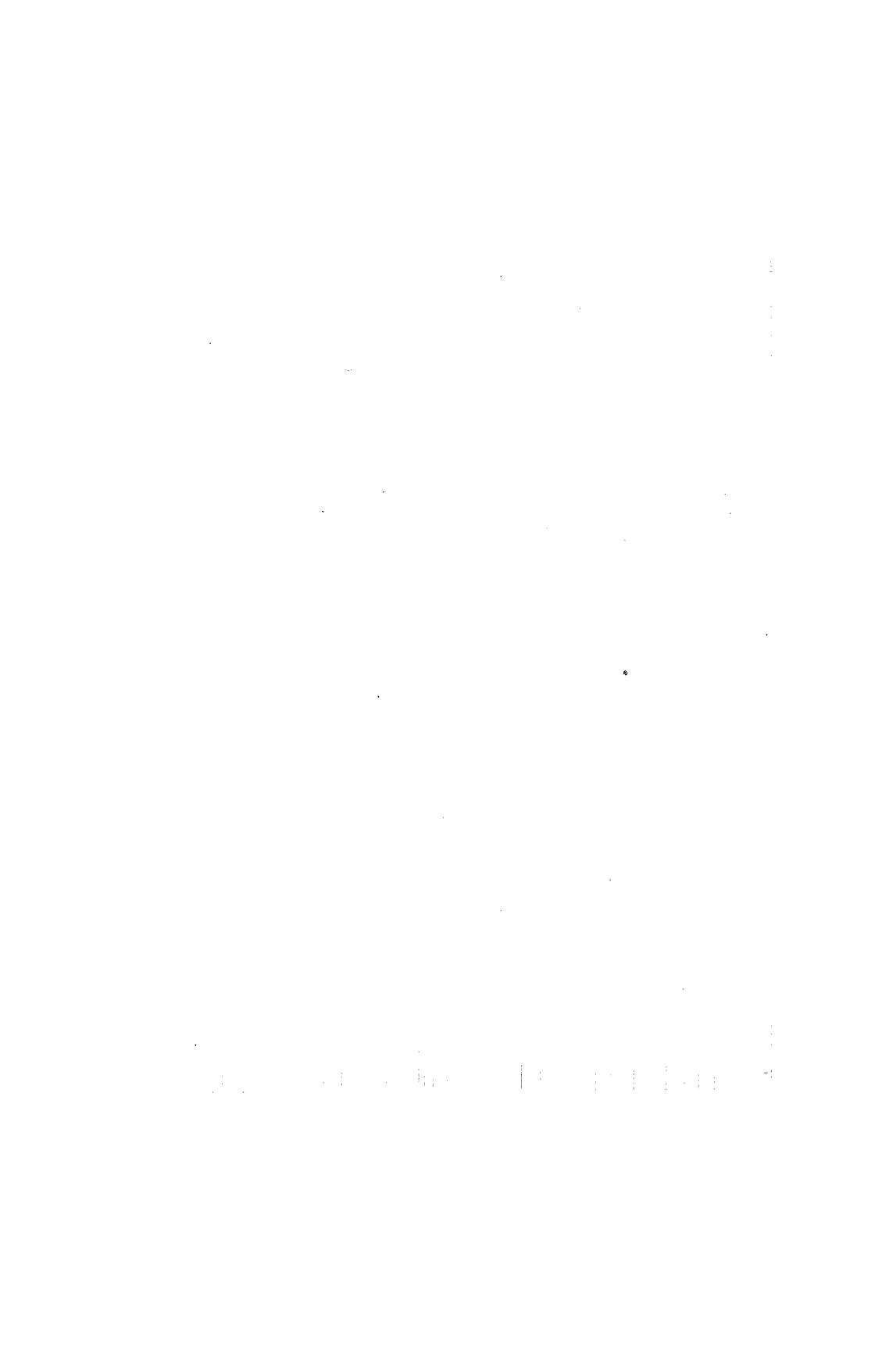
דערגעוויזנט.

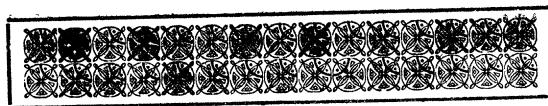
שפֿעטער האט ער אָנְגַעַזְמַט זִינַע קִינְדֶּר,
וַיְיַזְרֵן קִינְמָאֵל נִיט מְקָנָא זַיְן.

III.

דער אָרָאַנְגָּוֹטָאנְגָּן

דער אַראָנג אָוְטָאָנג.

I.

א

יענער האט זיך אַטָּאל פֿאָרְגְּלִיסְט
כָּפְּן אַ אַראָאנְג-אוֹטָאָאנְג.

די אַראָאנְג-אוֹטָאָאנְג זַיְנָעַן
אַבָּעֶר זַיְנָעֶר קְלוֹנָעַ אָוָן פֶּאָרוֹזִיכְטָנוֹעַ חַיוֹת. וַיְהִי
מִיטְלָעַן דָּעַר יַעֲנָעֶר האט נִימֵּט אַגְּנָעָוּעָנְדָט, האט
קְיַיְנָעֶר נִימֵּט גַּעַהְאָלְפָן.

וַיְיִהְיֶה נָאָר דָּעַר מַעֲנְטָשׁ פְּלָעַנְטׁ זַיְךְ בְּאָוִיזְן
צְוִישָׁן די בְּוַיְמָעָר, וּוֹאוֹ עַם קְלָעַטְעָרָן אַרְוֹם די
אַראָאנְג-אוֹטָאָאנְג, פְּלָעָנָן זַיְ בְּלִיבָּן זַיְצָן, אַנְקוֹקָן
אִים מִיטְ שְׁלַמְיָשָׁע אָוִינָן, וַיְיִהְיֶה וּאַלְטָן גַּעַטְרָאָכָּתָן:
—אָהָא! רֹו בִּיסְטַ שְׂזִין גַּעַקְוָטָעַן נָאָר אָוְנוֹ
גַּיְינָן, דָּאָס וּוּטַ זַיְךְ דִּירַ נִימֵּט אַיְנָעָפָן מִיר זַיְנָעַן
נִימֵּט נַאֲרִישָׁעָר פָּוּ דִּירַ!

פלענט דער יונגער זיך אַרוםָדְרִיעָן אֵין
וואָלד עַטְלָאָכָע שעה און לְסֹזֶף גַּעֲמּוֹת מִיטְנָעָ-
מָעָן זַיְנָע וְזַק אָוָן שְׁטוּרִיק אָוָן אַחֲעָקְנִין אַהֲלִים
מִיטְ חְרֶפֶת.

קַיְן אַרְאָנָן=אַוְטָאָנָן נִוְתְּ נַעֲכָפֶט.

II

איינַמָּאָל אֵינוּ דָּעָר יַעֲנָגֶר גַּעֲפָלִין אָזִיפְ אַ
פְּרִיאָן: גַּעֲנוּמָעָן אַ לְאָנְלָ: אַנְגָּעָנָאָסְ מִיטְ סָאָקָן,
גַּעֲנָאָנָעָן צָוָם בְּרִיעָן פָּוָן יִמְ, אַוּוֹעָקְנָעָשְׁתָּעָלָט דָּעָם
לְאָנְלָ סָאָקָן: אָוָן אַלְיָן אַפְּגָנָעָרָקָט זַיךְ וּוַיְתְּ אָוָן
אַ זִּימְ.

אוּוֹעָק אַ שְׂעוֹה צִוְיטָ. אֵינוּ דָּעָר אַרְאָנָן אַוְטָאָנָן
פְּאַרְבִּינָעָשְׁפְּרוֹנָגָעָן אָוָן דָּעָרְשְׁבִּירָט דָּעָם רִיחָ פָּוָן
סָאָקָן. דֵי אַרְאָנָן=אַוְטָאָנָן הָאָבָן וַיְעַרְ לִיבְ סָאָקָן.
הָאָטָ דָּעָר אַרְאָנָן=אַוְטָאָנָן זַיךְ דָּעָרְגָּעָנְטָעָרָט
צָוָם לְאָנְלָ, אַ שְׁמַעַק גַּעֲטָאָן דָּעָרְגָּעָן אָוָן גַּעֲזָאָנָטָ:
—אַ, יְעַן טָאָקָן דֵי אַמְחָעָ סָאָקָן דֵי אַמְתָה
גַּעֲשָׁמָאָקָעָ מַשְׁקָה!

ער האט שווין אוינגעזויבן די מאָרדעלע
און געווואַלט צוּרְקָן צומ לאָגָן.

— ניינ! — האט ער זיך אָפֿנְעָהָאלְטָן — דער
דאָגָל אַיּוֹ פָּונְ הִמְלָ נִוְתְּ אָרְאָפֿנְעָפְּלָן, דָּאָסְ האַט
אוּם אָ מַעֲנְטָשְׁ אָגְנְטָעָרְגְּשָׂטְעָלְטָ, דָּאָסְ אַיּוֹ בְּפִיוֹן
פָּונְ מַיְנְעָטוּעָן, דָּאָסְ וּוַיְלָ מַעְןְ מִיךְ אָרְיִינְגָּרָן.
מַדְאָרָף זִיְן פָּאָרוּזִיכְטִין.

III.

דער אָרְאָנוֹן אָוּטָאנְגְּ האַט זִיְן אָוּעָקְנְעָעָצְטָ
און אַזִּית אָוְן גַּעֲקוּטָ אָוְן הִמְלָ אָרְיִין.

אָבָּעָר דָּעָר רֵיחָ פָּונְ סָאָקְיְן האַט אוּם גַּעַז
שְׁלָאָגָן אֵין נָאָזֶן אָוְן ער האַט נִוְתְּ גַּעֲקָעָנְטָ בְּלִיעָבָן
גַּלְעִיכְנִילְטִין.

הַאַט ער אָנְגְּנְעָהָזְוִיְּבָן טְרָאָכְטָן.

— אַיְתְּלָאָכְסָ סְכָנָה וּעָרָטָ קְלָעָנָעָר, וּזְעָן מְזֻוִּים
פָּונְ אַיּוֹ פְּרִיהָעָר. אַט וּזְעָן אַיּוֹ, לְמַשְׁלָ, וּאַלְטָ
נִוְתְּ גַּעֲוָאָסְטָ, אוֹ פָּונְ סָאָקְיְן קָעָן מַעְןְ שְׁפָרָ וּזְעָרָן,

וואָאלט אַיך מיר צוֹגְעַנְאַגְעַן צוֹם לְאָגָל, ווֹאַלְט
זיך אַגְגַּעַזְוִיפְט אָונְ אַגְטַּשְׁלָאָפְן גַּעֲוָאָרְן. אָונְ עָרְ,
דָּעַר כִּיטְרָעָר מַעֲנְטָש, שְׂתִּיעַט גַּעַוִּים עַרְגַּעַז בָּאָ
הַאַלְטָן אֵין אַווְינְקָל. ווֹאַלְט עָר בָּאַלְד אַרוֹיְסְגָּעָ
קְרָאָכָן, גַּעַכְאָפְט אַשְׁטְרִיקָל, אַרוֹמְגַּעַבְוָגְרָן מִיד—
אָונְ שְׂוִין פָּאָרְטִינְג. צַי הָאָב אַיך נִיט גַּעַזְעַן, זַוִּי
מַהְאָט אַזְוִי אַרְוּם גַּעַפְאָקְט מִינְעַץ חֶבְרוֹם?

—צַו מִינְעַץ גְּלִיק ווֹוִים אַיך אַפְּעָר, אוֹ דָּאָס
איּוֹ אַשְׁאָרְפָּעָ משְׁקָה. קִיְּן סְדָרִינְקָעָן טָאָר
מַעַן נִיט דָּעָרְפּוֹן.

—גִּישְׁקָה, מַעֲנְטָשָׁל! מַעֲנְטָשָׁל זַיְך שְׂטִיעַן
דָּאָרְטָן אֵין יְוִינְקָל. ווּעַסְט זַיְך נִיט דָּעָרְוָאָרְטָן!
אַיך בֵּין קְלִינְגָּעָר פָּוּן דִּיוֹן!

IV.

דָּעַר אַרְאָגָנָג-אוֹטָאנְג הַאָט ווִיטְעָר גַּעַטְרָאָכְטָן:
—מַדְאָרָף אִים, דָּעַם כִּיטְרָן מַעֲנְטָשָׁל, בָּאָ
וּבְזָן אַקְנוֹן.

—אָט ווּעַל אֵיךְ טָאָקָן אֶזְופְּ טָאָן פְּגָנָם
נִעְשָׂמָאָקָן מִשְׁקָה אָוֹן עָר ווּעַט מִיר נָאָרְנוּיַּת קָעָ-
נָעָן טָאָן.

אוֹיְפְּנָעָהְיוֹבָן זִיךְ רְנוֹן אָרָטָן, צָוְגָנָעָנָגָעָן צָוָם
לְאָגָל אָוֹן אַרְיִינָגָרְיוֹקָט דָּעַם שְׁפִיּוֹץ מָאָרְדָּעָלָעָן.
אֶלְעָק מִיטָּן צָוָנָן—אֶלְחִיהָן עַם צָוְגָנָיַת
אַיְבָּצָרָן גָּאנָצָן נָוָה.

דָּעַר אָרָאָגָן=אַוְטָאָגָן הָאָט שְׁוִין נִעְוָאָלָט
אֶל שְׁתָאָרָקָן זִופְּ טָאָן. אַבְּעָר עָר הָאָט זִיךְ אַפְּגָעָ-
הָאָלָטָן. מְדָאָרָפָן נִוְתָּן נָאָכָנָעָבָן דָּעַם חַשָּׁק.
אַוְעָקָנָעָזָעָצָט זִיךְ אָוֹן נִעְוָאָרָט.

—אַבְּעָר וּוֹאוֹ אַיְוָ עָר, דָּעַר מַעֲנָטָשָׁה שְׁוִין
וּשְׁעַ הָאָט עָר זִיךְ דָּא עָרָגָעָן=וּוֹאוֹ בָּאָהָאָלָטָן
—גָּאָר וּוֹאָס דָּאָרָפָן אֵיךְ קְלָעָרָן וּוֹעָן אַיְתָם?
אַבְּיִסְעָלָעָן קְרָעָהָטָיָנָן זִיךְ מַעְגָּן אֵיךְ גָּעוּוִים. דָּאָס
וּעַט מִיר נָאָרְנוּיַּת שָׁאָרָן.
צָוְגָנָעָנָגָעָן נָאָכָאָטָל צָוָם לְאָגָל אָוֹן נִעְטָאָן

א שטארקן זופ.

ער האט זיך באלאקט און געפילט אלע
טעמען. אין קאָפַט האט אַנְגַּעַזְבֵּן מישן.

V.

דער אַראָנגָן=אֹוֹתָאנָן אַנוֹ פְּלוֹצִים גַּעֲפָלָן
אוּיפַט אַהֲמָצָה. מְדַאָּרֶף דַּעַם יַעֲנָעָר אַפְּנָאָרָן,
מאָכָּן אַיְם צָוָם נָאָר.

ער אַיְוֹ צְוַעַנְגַּנְעַן צָוָם לְאַנְלָן, גַּעֲטָאָן אַ
שְׁטָאָרָקָן זּוֹפְּ סָקָקִי, אַפְּגַּעַרְקַּט זִיךְ אַן אַ וַיְיט אַן
אוּיסְנַעַצְוִינָן זִיךְ אַוִּיפָּן זָאָמָר.

—אַט אָזָוִי וּוְעַל אַיְךְ זִיךְ רַיְנָן אוּיסְנַעַצְוִינָן,
פָּונְקָט וּוְיַי אַשְׁכּוֹר. וּוְעַט דָּעַר יַעֲנָעָר קְוּמָעָן, וּוְעַט
וּוְעַלְן מִיךְ כָּאָפָן. אַט דָּא וּוְעַל אַיְךְ זִיךְ זָאָן אַ
כָּאָפָן, אַ שְׁפָרָונָג אַן נִיטָּא קִין שְׁפָוָר. אַיְ וְעַט
ער עַם בְּלִיבָּן מִיטַּט אַ נָּאָן
לִיגְט עַר, דָּעַר קְלִינְגָּר, פָּאַרְזִיכְטִינְגָּר אַראָנגָן=
אֹוֹתָאנָן, די אוּינָן הַאַלְפָ צְוַעַמְאָכָט, אַן פְּרִיעָט
זִיךְ אַוִּיפָּן זּוֹן.

אַחוּק אָ צוֹוִי דָרְבֵי מִינְגָט—קִיְינְגָר נִיטָא.
אֲפָנִים דָעֵר יַעֲגַעַר קָעָן שְׂזִין דֵי שְׁטִיק פָוָן אַרְאָנְגָן-
אוֹטָאנְגָן, אַיְלָת עַר וְזַךְ נִיטָ.

אַפְּגָעָר דָעֵר אַרְאָנְגָן-אוֹטָאנְגָן פָאַרְלִירֶט דֵי גַעַ-
דוֹלָה. דָעֵר רִיחַ פָוָן סָאָקָוִן לְאֹזֶת אִים נִיטָ רְוַהַעַן.
—פָאַרְוּוֹאָס קוֹמֶט עַר נִיטָ? וּווִי לְאָגָן וּוּלְלָ-
אַיךְ דָא וּוְאַרְטָן? עַם וּוּעָרְתָ דָאָךְ מִיאָוָס גְלָגָט לִיְנָן
אוֹן וּוְאַרְיִמְעָן זַיְדָ אַזְיָף דָעֵר זַוְנָן

דָעֵר אַרְאָנְגָן-אוֹטָאנְגָן טָוָת זַיְדָ אַשְׁטָעָל אַזְיָף
אַלְעָ פְּגִירַה הָעָנָטָן, קוּקָט זַיְדָ אַרְוָם אוֹן שְׁפִירָט
אַזְיָף אַלְעָ וּוּיטָן — נִיטָא קִיְינְגָר לְעַבְעַדְרִינְגָר
נֶפֶשָ.

—עָן נִיטָא וּוָאָס מְזֹרָא צָו הָאָבָן. מְמֻעָן
נָאָךְ אָ זַוְפְּ טָאָן.

VI.

אַזְיָי הָאָט דָעֵר אַרְאָנְגָן-אוֹטָאנְגָן זַיְדָ אַפְּגָעָ-
שְׁפִיגָלָט מִיטָן אוֹמְנָעָזְהָעָנָעָם שְׂזָנָא אָ פָאָר שְׁעהָ,

ביז וואנען ביז אים או געליבן, או דער גאנז-
צער באהאלטענער שונא או בלוי זיין אמגענע
פאנטזיווע.

און, שפינדרין זיך האט ער דערוויל ביס-
לאכחויע, טראפנסוינו אויסגעופט די נאנצע סאקי
דער וויבער לאן אל או אומגעפאלן א ליריגער.

דער אָראָנגַ-אָוְטָאנְגַ האט זיך שווין גע-
קעקלט אויף זינע פור הענט, פונגקט חיז אַ קונצָן-
מאכער, וואָס ברעכט זיך און דרייט זיך אויפּן
נאָס פֿאָר עָפָעָם אָסֶן, נָאָר ער האט עָס נִתְנַעַ-
פֿילְטַ, ער אָנוֹ שווין געוווען שבור—האָט זיך אָס
געָדוֹכְטַ, אוֹ ער נִיְתַ נְלִיךְ, נָאָר עָפָעָם די פֿאָ-
ליַעַם פֿוֹן יִם טָאנְצַן פֿאָר אָס אַ מְשׁוֹנְהָדִין
טָאנְצַ אָנוֹ די צוֹיְינָן פֿוֹן די בּוַיְמָר דְּרִיכְעַן זיך
וּי ווַילְדַע בְּאַשְׁעָפְעָנִישָׁן.

—מִידָּאָרְפַּ זיך אַ בּוּסְעָלָע צוֹלְיִין—האָט
זַיְן שְׁוֹאָכָע קָאָפַ גַּעֲטָרָאָכָט—נִתְשָׁלָאָפַן, חַלְילָה,
נָאָר אָזִי זיך לִינְן אָנוֹ קִוְקוֹן אֵין דָעַר ווּעָלָט

אַרְיָן.

פָּנוֹ לְאֶגֶּל הָאָט עַר זִיךְ גַּעֲמָאכְתָּ אַ גַּטְעַ
וַיַּכְבֵּעַ קִישְׁעַלְעַ אָוָן הָאָט זִיךְ צַוְּגַע שְׁפָאָרָטָן.
וַיַּנְعַנְעַ נַעֲדָאָנָקָעַן וַיַּנְעַן בָּאָלָר פָּאָרְטוּזָמָלָט
גַּעַוְאָרָן—עַר אַיְוַי אַיְנָגָנָשְׁלָאָפָּן.

VII.

אוֹ דָעַר אַרְאָנָג-אַוְתָּאָנָג הָאָט שְׂוִין שְׁטָאָרָק
גַּעַבְרָאָפָּעַט, אַיְוַי גַּעַקְוּמָעַן דָעַר יְעַנְעָר.
אוֹגְטָעָרָן אַרְיָים הָאָט עַר גַּעַטְרָאָנָן אַ זְּקָל
מִיט אַ בִּינְטָל שְׁטָרִיק.

אוֹיְף דֵי שְׁפִינְזִין פִּינְגָּעָר הָאָט עַר זִיךְ צַוְּגַע=
רוֹקְטַ צָוָם שְׁלָאָפְעָדָרִין שְׁפָוָר, פְּלִינְק פָּאָרוֹאָרָפָן
אוֹיְף זַיְנָעַ פִּיר הָעָנָט דֵי פָעַטְלִיעָס אָוָן צַוְּגַע צְיוֹינָן
שְׁטָאָרָק עַר.

דָעַר שְׁפָוָר הָאָט דָעַרְפִּילְטָ אַ וְוַיְמָטָן, הָאָט
עַר זִיךְ אַ כָּאָפָ גַּעַטָּאָן, אַבְעָר שְׂוִין צָוָשָׁפָעַט.
אַנְטָלוֹיְפָן הָאָט עַר נִיטָנָט, גַּעַקְעָנָט.

דער יענער האט אום פאלד אַרײַנְגָּן-חוֹאַרְפָּן
איין זעקל, און פֿאַרְזּוֹאַרְפָּן אַזִּיכָּן פֿלְיִצְּעָן.

דעם אַרְצָאנְגָּאָוְטָאנְגָּה האט לכתחילה שטארק
פאַרְדְּרָאָסָן, וואָס עַר ליגט דֶּאָן דער פֿינְסְטְּעָרָךְ
ニיש, אַ גַּעֲפַעַנְטַעַטְעָר. נָאָר אַזְוֵי ווּ עַר אַיְוּ נָאָר
וַיְתַּעֲוַעַן אַינְגָּאנְצָן אַוְיסְגָּעַנְיכְּטַעַטְרָת אַן אַיְן
זַעַקְיָה אַיְוּ גַּעֲוַעַן וַיְיַעַר צָו לִינְגָן—אַיְוּ עַר ווּידַעַר
אַיְנְגָּשְׁלָאָהָן.

אוֹיפֿגְעַכְאָפְטָה האט עַר זַיְד שְׂוִין אַן אַ
גְּרוֹיזָן שְׁטִיעָן בְּיַם יְעַנְעָר אַן שְׁטוּבָה.

עַר האט גַּעַשְׁאָלְטָן—גַּיְתַּעַר זַיְד אַהֲרֹן פֿאָר
דַּעַר שְׁפָרוֹת, נָאָר דעם מַעֲנְטָשָׁן פֿאָר זַיְן פֿאָלְשָׁהָ
קִיטָּט.

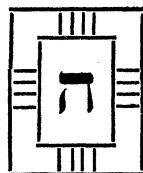
דער אראנג-אומטאנג מיט דער סאקי.

IV.

קאוואמרא צויקען.

קאּוֹאַמִּירָא צְיִקְעָן.

I.

ערט אויס א מעשה, זיין אזי
קאּוֹאַמִּירָא צְיִקְעָן, אָן אַרְיָמֶעֶר
יאָפָּאנֶעֶר, האָט מֵיט וַיַּן שְׁכָל
געַרְאַטְעַוּעַט אַ שְׁטַעַטְל אָונַ פָּאַרְדִּינְטַ נְעַלְתַ אָונַ
וַיַּאֲזַי עָר אַיּו שְׁפַעְטְּעַר אַ גְּבִיר גַּעֲוָאָרָן.

אַמְּאַלְיָגָע יָאָרָן אַיּו אַיְן אַ קְלִיָּן יָאָפָּאנֶיַש
שְׁטַעַטְל גַּעַשְׁתָּאָנָעָן אַ גְּרוֹזִיסְעַר בּוֹרִיסְטִישְׁעַר
טַעַמְפָל. פְּלָעָן דַּי יָאָפָּאנֶעֶר קִוְמָעָן אַיּו טַעַמְפָל
מַתְפָּל זַיְנָן.

אַיְגַּמְּאָל האָט אַ גְּרוֹזִיסְעַר שְׁטוֹרָעָם זַיְך גַּעַז
טְרָאָן אַיְבָּעָרָן שְׁטַעַטְל אָונַ אַרְאָפָּנְעַוּוֹאָרָפָן אַ
דָּאָכָּאָוָקָע פָּוּן דָּאָקָע פָּוּן טַעַמְפָל.
הָאָבָן דַּי מַעַנְטָשָׂן פָּוּן שְׁטַעַטְל זַיְך דָּעָר.

שראָקן; טאָמֵער ווועט אַרְעָנָן אַרְיִינְטְּרוֹפָן אַיִן
טַעַמְפֵל אַרְיִין, ווועט דער היילְגָנָעֶר בּוֹדָא אַזִּיף וַיַּיְהֵ
בַּיּוֹן זַיִן.

הָאָט מַעַן בָּאָלְד נְעַשִּׁיקָת רַוְּפָן אַדָּאָכָּה
דַּעֲקָעָר.

—מַתוּ אַרְזִיפְלִיאַנְן אַנְיַע דַּאֲכָאָוּקָע
אַזִּיףָן דַּאָךְ פָּוּן טַעַמְפֵל. אַגְּנִיט ווועט בּוֹדָא אַזִּיף
אוֹנוֹ בְּיַיְהָן וְעָרָן.

דַּעֲרָר אַרְבָּעָטָעָר הָאָט אַרְזִיפְנָעָקָוּקָט צָוָם
דַּאָךְ פָּוּן טַעַמְפֵל אַיִן נְעַזְּאָנָטָן:

—דַּעֲרָר טַעַמְפֵל אַיִן זַיִן הַזִּיךְ. מִינְט אַגְּנִיט
וַיַּיְנְלָאָכָן לְיִתְעַר קָעָן מַעַן אַזִּיף אַיִם נִינְט אַרְזִיפְ
קְרִיכָן. מַתוּ צָוָמָאָכָן אַרְוַשְׁתָּאָוָגָנִיעַ. זַיִן אַרְבָּעָט
דַּאָרָף פָּאָרְנָעָמָעָן צָעָן טָעָן אַיִן ווועט קָאַסְטָן 100
רַיִּאָ.

די יַאֲפָגָנָעֶר הָאָבָן זַיִן דַּעֲרִישָׁרָאָקָן. וּוְאוֹ
אוֹוי פְּיַל גַּעֲלַת נְעַמְעָן?

הָאָט מַעַן אַצְוָמָאָטָן מִיסְטָעָר גַּעֲרוֹפָן, הָאָט

ער אויך דאָס זעלפֿונֶע נּוֹאָנט, אויך אָ דרייטער
און אָ פֿערטער דְּאַכְּדָעָקָעָר האָבָן קִין אַנדָעָר
עַצָּה נִימָט גַּעֲפָנָעָן.
הָאָבָן די כּוֹהָנִים פָּון טַעַמְּפֵל אַרְאָפְּנוּאָלָאָט
די קָעָפָט אָוּן אַיִן שְׁטָעַטְל הָאָט זִיךְ פֿאָרָשְׁפְּרִיעָט
אָ אַומְעָט.

II.

איָן אָ קְלִיָּין שְׁטִיבָעָלָע, בַּיִם רַאנְדָּר פָּון
שְׁטָעַטְל, הָאָט גַּעֲלָעַבְטָט דָּעָר אַרְיָמָעָר קָאוּאַטְמָוָרָא
צַוְּיקָעָן.

קָאוּאַטְמָוָרָא הָאָט קִין מְלָאָכָה נִימָט גַּעֲלָרָנֶט.
הָאָט עַר גַּעֲלָעַבְטָט אָוּן דְּחָקָזָת פָּון אָ עַנְק, וְאָס
עַר הָאָט אַלְיָין אַוִּיסְגַּעַטְרָאָכָטָן.
די יַאֲפָנָעָר טִינְקָעָוָעָן די הַיְוָילָאָך אָוּן
בָּאָנוֹצָן דְּעָרָצָן אַלְטָע שְׁטָרָזִי. אַלְטָע צְוִירָבָעָנָע
שְׁטָרָזִי וּוֹעֶרֶת צְוָנוֹיֶנְגָּעָמָיוֹשָׁט אָוּן די לִיְּם אָוּן
מַאֲכָט עַם שְׁטָאָרָקָעָר אָוּן פֿעַסְטָעָר.
פָּלָעָנֶט קָאוּאַטְמָוָרָא נִימָט הַגְּנָטָעָר די הַיְוָילָאָך

פון שטעהל, דאָרט ווֹאַטְרֶפֶט אַרוּים שְׁמוֹין
און קוייט, און פַּלְעֵנֶט קְלִיבֵן אוּפֶן מִסְטָט אַלְטָעַ
אוַיְסָנָעַטְרָאָגָעָעַ שְׁטוֹרְזִיעָעַ סָאנְדָאַלְן. נָאָכְדָּעַם
פַּלְעֵנֶט עַר צְוַנְיִידֵן דֵי סָאנְדָאַלְן אוּיפֶן קְלִיבֵן
שְׁטִינְקָלָאַך אַון פַּלְעֵנֶט נִמְן אַיבְּעָרָן שְׁמָאָט אַון
שְׁרִיבְּצָן;

— גַּוְטָעַ שְׁטוֹרְזִי צְוָם טִינְקָן! גַּוְטָעַ שְׁטוֹרְזִי
צְוָם טִינְקָן!

הָאָבָן דֵי יַאֲפָאָגָעַר גַּעֲקוֹיְפֶט אַון גַּעֲהָאָט
צְוָם טִינְקָעָוָעַן דֵי הַיּוֹעָר אַון קָאָוּוָאָמָוָרָא הָאָט
גַּעֲהָאָט דָּעָרְפָּוּן צְוָם לְעָבָן אַון פָּאָרְטְּרִיבָן זַיְן
הַוּנְגָעָר.

אוֹוִי הָאָט קָאָוּוָאָמָוָרָא צְוִיקָעַן גַּעֲלָעֶבֶט אַ
יָּאָר נָאָך אַיָּאָר פָּוּן דָּעַר פְּרָנְמָה, וּוֹאָס עַר הָאָט
אלְיִין אוַיְסָנָעַטְרָאָכָט, אַון קִיְּנָאָר הָאָט זַיְך אַרְוּם
אִים נִיתְ אַרְוּמְגַעְקָוּט.

III.

אַין יָעָנָעַם טָאָג אַיְ קָאָוּוָאָמָוָרָא גַּעֲנָגָנָגָעַן

אייבערן שטאט און, ווי שטענדיג געשריען:
 — אלטע שטרוי צום טינקעווין אלטע
 שטרוי צום טינקעווין!
 וווען ער אינו דערנאנגען נאנט צום טעטעל
 פון בודאָ, האָט ער דערזען, ווי די כוּהנים פון
 טעטעל און א סך פון פאלק שטייען פֿאַראָומֿעָרט,
 פרענט ווי קאּוֹאַטְמוֹרָאָ:

— ווֹאָס זִינְתֶּן אַיר אָזְיָי פֿאַרטְרוֹיזֿעָרט,
 לִיבָּעַ לִיטָּעָ?

דערצִילָן ווי אַים די נָאנְצָעַ מעשה, ווי
 ס'אַיז אַ דָּאַכְאָוּקָעַ פִּין דָּאָךְ אַרְאָפְנָעָפָלָן, ווי
 ווי האָבן מָוָרָא פֿאָר בּוֹדָם צָאָרָן, ווי ווי האָבן
 שְׂוִין מִיסְטָעָרָם נָעָרָוָן אָוָן ווי אלְעַ מִיסְטָעָרָם
 וְאָנָן, או די אַרְבָּעַט דָּאָרָף פֿאַרְנָעָמָעָן וְיִעָּרָט,
 אַ סָּךְ צִיּוֹן אָוָן קָאָסְטָן וְיִעָּרָט אַ סָּךְ נָעָלָט.

אוֹן די מעַנְטְּשָׁן האָבן נְזֹאָנָט מִיט טְרָעָן
 אוֹיְף די אוּינָן;

— ווֹאָם וְאַלְזָן מִיר טְאָנוּ? קְמֵן 100 רַיָּא
פָּאַרְמָאַנְטָן נִיתָן דֵי גָּאנְצָע שְׁטָעַטֶּל, אָנוּ אַיְבָּעָרָה-
לְאָזָן בּוֹדָאָס טְעַמְּפֵל אָן אַדְבָּאוּקָע—אָיוֹ אַ
נְרוֹזִיסָע זְוִינְד אָנוּ אַגְּרוֹזִיסָע סְפָנָה.
הָאָט קָאַוּאַמּוֹרָא פָּאַרְרִיסָן דֵי קָאָפָּ אָנוּ אָ
קוֹק גַּעֲטָאָן אַוִּיפָּן דָּאָךְ אָנוּ—הָאָט זַיְדָּ פְּגָנָגָנָה-
דַּעֲרָגָעַלְאָכְטָן.

IV.

— ווֹאָם לְאַכְסָטוֹן אַרְימָעָר קָאַוּאַמּוֹרָא?—
הָאָבָן אִים דֵי יַאֲפָנָעָר גַּעֲרָעָנָט—צַיְן אָיוֹ דֵיר
דַּעַר טְעַמְּפֵל נִיתָהָמְלִינָה, גְּלִיכָה וּוּ אָנוֹ? צַיְן הָאַסְטָוָה
נִיתָן מֹזָרָא פָּאָרָן פָּעָם פָּוּן הַיְּילִינָן בּוֹדָא, גְּלִיכָה וּוּ
מִיר.

— דַּעַר טְעַמְּפֵל אָיוֹ מִיר זַיְדָה הַיְּילִינָה—
הָאָט קָאַוּאַמּוֹרָא צַוְּיקָעָן גַּעֲעַנְטְּפָעָרָט—נַאֲרָ פָּאָרָן
צַּאָרָן פָּוּן הַיְּילִינָן בּוֹדָא הָאָב אַיְךְ קִינְן מֹזָרָא נִיתָן,
וּמַיְל... אַיְךְ וְעַל דָּעַם טְעַמְּפֵל פָּאַרְרִיכְטָן. דָּאָס
וּשְׂעַט אַיְיךְ קָאַסְטָן בְּלוּיו 5 רַיָּא.

דָרֶר פַאֲפִירְצָעֶר שָׁלָאָג אָוּן דָרֶר טַפְמַפְאֵל

א נרויסע שמחה און פֿאַרְוּאָונְדֶּעֶרְוָןְגָּן האט
אַרְוֹמְגָּנְכְּאָפְטָן דִּי בּוּהָנִים אָן דִּי אַנְדָּעָרָע יָאָזֵן
פָּאנְגָּר.

— ווּ אָזְוֵי וּעְסָטוֹ דָּאָם מַאֲכָן, לִיבָּעָר קָאָזֵן
וּאַמְוֹרָאָז—וּוּ וּעְכְּטָיו צַו דָּעָר הַוִּיכְקִינְתָּן
הַמִּילְינָן דָּאָךְ אַרְזִיךְלְעַטְשָׁרָעָז צַיְן הַאֲסָטוֹ עַפְעָם
א גַּעַמְמָטָן שְׁפָרוֹךְ אַזְמָנְגָּלְעָרָנְט אָן קָעָנְסָטָן מִין
אַיְם וּוְאַונְדָּעָר בְּאַוְוִיזָן?

— אָ, דָעָר שְׁלַעַפְעָר קָאוּאַמְוֹרָא לְאַכְטָ פּוֹן
אָנוֹגָן, לְאַכְטָ פּוֹן אָנוֹגָעָר טְעַמְּפָלִי—הָאָט זַיְקָעָן
נָעָר אַפְנְגָּרְוָן—זֹאָל דָעָר צָאָרָן פּוֹן הַמִּילְינָן בּוֹדָאָ
אוֹוִיפְּ זַיְנְדִּינָן קָאָפְּ פְּאָלָנוּ!

— שְׁוִילְטָ נִינְטָ אָמוֹזִיסְטָן—הָאָט קָאוּאַמְוֹרָא
צַיְקָעָן גַּעַזְאָנָטָן—אַיְקָעָן וּעְלָל דָעָם דָאָךְ פְּאַרְוִיכְטָן.
עַם וּעְטָ אַיְיךְ בְּלוֹיזָן ০ רִיאָן קָאָסְטָן.

V.

אָן קָאוּאַמְוֹרָא הָאָט זַיְקָעָן גַּעַנְוּמָעָן צַו דָעָר
אַרְבָּעָטָן.

ער האט תחילת א קוק געטיאן, פון וואנגן
דער ווינט בלאות. דער ווינט האט נעלבלאון פון
צפאן אויף דרום.

קאוואטמאורא האט געבעטען, האט מען אים
געבראכט עטילאכע בזיננס פאפר, א גרויסן קנויל
דיגען, נאר זיינער שטארקע שפאנאט און א סָך
גראבע שטריך.

אוועקנעליאנט דעם קנויל לעם זיך, האט
קאוואטמאורא זיך אוועקניעזעט אויף א שטינן בים
טעמפל און אנגעהויבן קנייטשן די פאפר.

די ארוםינג האבן געקוקט און געשטוזנט.
וואם זיל ער דא טאַן? צי מיגנט ער ניט מאכָן
א ליאיטער פון פאפר און שפאנאט און ארוּפָה-
קריבן אויפן דאָן פון טעמפל? אנדרער האבן
שולין אַנגעהויבן שמייכלען, אַבער קמנער האט
קיזן ווארט ניט גערערט. אלע האבן נינעריג גע-
קוקט, וואם ווועט דאָ הייטער זיין.

און קאוואטמאורא האט באמהט געמאכט א

שפיל-צאצקען: אַ פָּאֶפְּרִיעַנְעַם שְׁלָאָגָןָה. פּוֹנְקָט וּוּי
די פָּאֶפְּרִיעַנְעַם שְׁלָאָגָןָה, וְאָם וֵי קִינְדְּרָעָר לְאָזָן
אֲרוֹיָף אַין דָּעָר לוֹפְּטָן. נָאָר אַ סְּךָ נְרַעַסְעָר וֵי דֵי
קִינְדְּרָעָשָׁע פָּאֶפְּרִיעַנְעַם שְׁלָאָגָןָה.

אַ הִבְשָׁע צִיטַת הָאָט קָאוֹזָמָרָא וֵיְךָ נְעַזָּה
פָּאֶרְעַט אֲרוּם דָּעַם שְׁלָאָגָןָה, צֻנוּבָנוֹרָן צָו אִים
דָּעַם עַק פּוֹן שְׁפָאָגָט אַין אוֹיְפְּנַעַשְׁטָעָלָט וֵיְךָ
פּוֹן אַרְטָה.

— אַינְצָט צָו דָּעָר אַרְבָּעָטָן! — הָאָט עַר אַוְיסָ=
נְעַרְזָעָן.

די יַאֲפָאָגָעָר הַאָבָן נְעַקְוּוּעַשְׁתָּמָט מִיטָּה די
פְּלִיוֹצָעָס, אַבְּעָר נְעַשְׂוִינוֹן אַין נְעַוּזָרָט.

VI.

קָאוֹזָמָרָא אַיְוָאַחַעַק צָו צְפָוּן פּוֹנָם טְעַמְּפָל
אוּן דָּעָר גַּאנְצָעָר עַולְמָן נָאָר אִים.

בְּאַלְדָּה הָאָט עַר אַרְזְוִינְגָּלָאָזָן דָּעַם שְׁלָאָגָן
אַין דָּעָר לוֹפְּטָן, אַרְזְוִינְגָּלָאָזָן דָּעַם שְׁפָאָגָט אַלְזָן

עיר און מער. דער שלאנגע האט נעשווּבַּט און
דער לופטן, גערימן זיך און דער הויך און האט
שווין אויסנֶעָזָן, ווֹ אַ קְלִינְגְּקָעַ פֿוֹנְטָעָלָעַ.

קאואטמּוֹרָא אַיּוֹ אַרְוָמְגָעָלָאָפָּן מִיטָּן שְׁפָאָנָאָט
אַיּוֹ הַאֲנָט אַיּוֹ נַעֲקָרְעוּעַ דָּעַם שלאנגע אַיְבָּעָן
דאָך פֿוֹן טַעַמְפָּלָ, פֿאָרְרִיסָּן דֵּי קָאָפָּ אַיּוֹ נַעֲקָוּקָט
מייט גְּרוּזִים אַנְשְׁטְּרִיעְנָנוּגָן, וּוֹאַוְהָיָן דָּעַר שלאנגע
פְּלִיטָ.

פלוצִים האט דער שלאנגע אַנְגָּעָהוּבָּן אַרְאָפָּ
לאָזָן זַיְהָ, ווֹ אַ פֿוֹנְגָּעָלָעָ אַיּוֹ עָרָהָאָסְטִינָן נַעֲפָלוּזָן
אַרְאָפָּ צַוְּ דָעַר עָרָה, אַבְּעָרָ נַעֲפָלוּזָן אַיּוֹ עָרָ צַוְּ
דרָזָם זַיְמָ, וּוֹאַוְהָיָן דָעַר וּוֹיְנָטָ האט נַעֲבָלוּזָן, אַיּוֹ
שְׁפָעַטָּעָר אַיּוֹ עָרָ אַרְאָפְּגָעָפְּטָלָן אַוְיָף דָעַר עָרָ
נִיטָּ דָאָ, וּוֹאוֹ קְאַוְאָטְמּוֹרָא מִיטָּן עַולְםָ וּוֹיְנָעָן נַעַ
שְׁתָאָנָעָן, נַאֲרָ אַיּוֹ דָעַר אַנְדָעָרָר וּוֹיטָ.

קאואטמּוֹרָא האט באַפְּוִילָן, מַזְאָלָ צְהָאָלָטָן
פְּעָסָטָ, נַאֲרָ נִיטָּ צִיהָעָן, דָעַם אַרְאָפְּנָעָלָאָזְעָנָעָם
שלאנגע, אַיּוֹ אַלְיָין האט עָרָ נַעֲנוּמָעָן דֵּי גְּרָאָבָעָ
שְׁטְּרִיק אַיּוֹ צְוָגָעָבָונָדָן צָום דִּינְעָם שְׁפָאָנָאָט,

אוֹעַק צוֹ דְּרוֹם וַיַּטֵּן הָאָתֶן עַר אֲנַגְעַחוֹבִין
צִיהָעַן דַּעַם פַּאֲפִירָעַנְעַם שְׁלָאַגְגָּן אַיְן אַזְוִי אַרְוָם
אַרְיֵבְעַרְגְּצָזְוִין אַיְבָעָרָן דַּאֲךְ פָּוּן טַעַמְפָל דַּעַם
נְרָאַבְנָן שְׁטְרִיךְ.

נוֹאַכְרַעַט הָאָתֶן עַר דַּעַם נְרָאַבְנָן שְׁטְרִיךְ צָוָה
נְעַבְנָדָן צוֹ שְׁטָאַרְקָע פְּלַעַקְעַנְעָרָה פְּעַסְטָ אַרְיִינְגְּעָה
נְרָאַבְעָנָע אַיְן דַּעַר עַרְדָּה עַרְדָּה הָאָתֶן גְּרוּפָן אַארְדָּה
בְּעַטְעָר אַוְן גְּהַיְמָן אַרְזִיפְקָלְעַטְעָרָן דְּוּרְכָן שְׁטְרִיךְ
אוֹיְפָן דַּאֲךְ פָּוּן טַעַמְפָל.
אַיְן צָעָן מִגְּנוֹת אַרְוָם אַיְן שְׂזִין דַּעַר אַרְבָּה
בְּעַטְעָר גְּעוּעָן אוֹיְפָן דַּאֲךְ אַוְן הָאָתֶן פְּאַרְרִיכְטָה דִּי
לְאָךְ.

קָאַוְאַמְוֹרָא הָאָתֶן בְּאַקְיְמָעָן ٥ רִיאָ אַוְן הָאָתֶן
עַמְּ צְוַתְּיָלָט צְוַיְשָׁן וַיְךְ מִיטָּן אַרְבְּעַטְעָר.
אַיְן שְׁמַעְטָל אַיְן גְּעוּעָן אַגְּרוֹזִיסָּע פְּרִירָא.

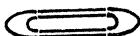
VII.

אַוְן אַלְעָ מַעֲנְטָשָׁן פָּוּן שְׁמַעְטָל הָאַבָּן בְּאָהָרָן
וְוְאַגְּדָעָרָת קָאַוְאַמְוֹרָאָם חַכְמָה אַוְן הָאַבָּן אַיְם

אנגנעהיזין אַפְגָּעָבָן נְרוּוִים כְּבוֹד.

וַיַּעֲשֵׂה אֱלֹהִים כָּאֲنַתְּחָרֶת
אֲרֹמְגָּנָץ שְׁטָעַטְלָאָךְ, אָז אָלָעַ קָלָעַן קָומָעַן צַו אַיִם
פְּרָעָן עַצּוֹת אָזְנָן דְּעַרְבָּי הַאֲטָמָעָן אַיִם נְעַבְרָאָכְטָ
נְרוּזִישׁ מְתֻנּוֹת.

אָזְנָן אַיִם קָאוּוֹטָמָרָא דְּרוֹךְ וַיַּעֲשֵׂה נְרוּזִיסְמָן שְׁלָל
נְעַוּוֹאָרָן בְּאֲרִימָטָה אַיִם יְאַפְּגָנִיעָא אָזְנָן אַיִם אַוְיָד אַ
נְרוּזִישׁ גְּבִירָן נְעַוּוֹאָרָן.

V.

צוּוִי זְשָׁאַבְעָם.

דאָס בְּרַגְגֶּשֶׁנִּישׁ פָּוּן דֵי צֹוִי זְשָׁבֶטֶס

צוותי ושבבעם.

I.

יז זומפ בי קיאטע האט געלעבט
א ושבבע. דיו ושבבע האט גע-
האט א גרויסן שם אין גאנצן
גענט אַרְוּם. זי אַנְיָ געווין קלינער און געלער-
טער און געניטער פון אלע ושבבעס וואָס. אין
יענעט זוטפ.

אַפְטַמָּאֵל פֶּלְעָנֵט דיו ושבבע אַרְזִישְׁפְּרִינְגְּעַן
פון אַיר זומפ, מָאו זי האט געווואוינט מיט אַירע
חברטעם, פֶּלְעָנֵט מָאָכָן אַ נְסִיעָה ווַיִּתְ ווַיִּת, אַפְשָׁר
הוֹנְדָעָת שְׁפָרוֹנְגְּעַן פָּונְ דָּאָרְטָן, אַוְן קוֹמָעַן צָוִינִיק
אַ פָּאַרְמָאַטְעָטָע, אַ פָּאַרְסָאַפְּעָטָע, נָאָר מיט
גְּרוּוּס גְּנוּה אַוְן צְוָפִירִינְגְּהִיט.

ראמאלס פלענט זי איזיקוּזָקען אַ בָּגָז
 וונדרער סיגנאל, וועלכּן אלע ושבעס האבן שווין
 געקענט. פלען אלע זומפּ-חברטעם זיך צויזיפּ
 קליעבן אַרום אִיר אָזֶן זי פְּלַעַנְתּוֹ זַיְהָ דָּרְצָיְלָן
 ואונדער-מעשות פָּוֹן דָּעֵר ווינטער ווינטער נסיעת,
 זי פְּלַעַנְתּוֹ שִׁילְדָּעָרָן פָּאָר זַיְהָ שְׂרָקָעָנוּשָׂן
 וואָס האָבָן אִיר באָגָעָנט, זי אָזֶן זי אַנְיָ שִׁיר
 אַיְן אַ גְּרוּזִין יִם פָּוֹן אַ פּוּקָם=קָאָפִיטָעָן נָוָת דָּעֵר
 טְרָנוּקָעָן גְּעוּוֹאָרָן אָזֶן זַיְהָ דָּעֵר זַיְהָט האָט
 אִיר אַוִּיפּּן קָאָפּ אַ שְׂוִידָעָרָלָאָכּן שְׁטָעַכְּדִין
 באָרגָן—אַ סִּיסְקָעָ פָּוֹן אַ בּוּזִים—אַרְאָפְּנָעָוֹאָרָפּן אָזֶן
 וואָסְעָרָעָ קָאָמָפּן זי אַיְן אַוִּיסְגָּעָשְׁתָּאָגָעָן מִיטָּ נְלִיאָ
 וועַרְיָמְלָאָךְ אָזֶן וְשָׂוקָעָס אָזֶן אלע חִוּת רְוֻתָּה.
 אָזֶן דִּי וְשָׂאָבָעָס פָּוֹן זומפּ האָבָן גַּעַהְעָרָט
 אָזֶן גַּעַקְוּזָקָעָט פָּוֹן גְּרוּזִים פְּאָרוּזָוּנְדָעָרָונְגָן.

II.

איינט האָט דִּי וְשָׂאָבָעָ גַּעַוְאנְט זַיְהָ אַירָעָ
 חברטעם:

— שׁוועסטערט, איך ני אין אַ וווײַטַן וווײַג
ארינן. ניט הונדרט און ניט צוועי הונדרט
שפּוֹרְנוֹגְנָעַן ווּשְׁטַע דָּעֵר ווּגַן האַלְטָן, נָאָר אַ סְקַט אַ סְקַט
טָעַן ווּעַל אַיךְ מָוֹן ווָאנְדָעָן, בְּיוֹ אַיךְ ווּעַל קְוִיָּה
טָעַן צּוּם אַרטַט, ווּאוּהָן אַיךְ ווּיל נְיָן.
אלֶעָזֶר וְשָׂאָבָעָם הַאָבָן זִיךְרַנְאַדְתָּם אַיךְ מִיטָּה

גרויים פֿרִיר גַּעֲפְּרַעַנְטוּ:

— אַיךְ אָזֶה דָו ווּסְטַט קְוּמָעַן צְרוּקַן ווּסְטַטַו
אוֹנוֹ אַלְעַן דָּעַרְצַיְילַן, ווּאַסְטַט דָו הַאָבָן אוּפַּן ווּעַג
בָּאַנְעַנְטָה?

— אַורְאַי, אַורְאַי ווּעַל אַיךְ אַיךְ אַלְעַן דָּעַרְ
צְוִילַן.

— צְוַוְאַס נִמְסְטוּ אַיךְ אָזֶה ווּטַנְן ווּעַנְן —
הַאָט אַיךְ וְשָׂאָבָעָם אַ פֿרְעָן גַּעֲטָאָן.
— דָּאַרטַט ווּיטַט-וּוִיטַט, פֿאָר טְוִוְונְטָעַר שְׁפּוֹרְנוֹגְנָעַן
גַּעַן פֿוֹן דָּאַנְעַן, אַיְוֹ פֿאָרָאן אַ שְׁטָאַט, אַסְטָאַקַע
הַיִּסְטַט זַי, יְעַנְעַשׂ שְׁטָאַט זַאַל זְיוּעַר אַ שְׁוִינְגַע אַיְוֹן
אַ גְּרוֹזִיסְטַע זַיְן אַיְוֹן אַרְוֹם דָּעַר שְׁטָאַט זַאַלן זַיְן
גְּרוֹזִיסְטַע טְיִפְעַז ווּמְפַנְן מִיטָה אַ סְקַט וְשָׂאָבָעָם פֿוֹן פֿאָרָאן

שיעירענע מינעם און קאלירן. אט אהנו, אהנו אין
יענער שטאט, וויל איך וואנדערן, צו יענע זומפֿן
ויל איך קומען, מיטן לעבן פון די דראטיגע
ושאכעס זיך באקענען, און או איך וועל קומען
אוריך, וועל איך שיין אלין וויסן, וואס עס טוט
זיך אויף דער נרויסער, גרויסער וועלט, פון קיאַ
טאָ ביז אַסְאָקָעָה, וועל איך איך אלין דערציזלן,
וועט אויר קליגער און געלענטער און געניטער
ווערָן.

האָבן אלע ושאכעס אַנְגַּעַזְבֵּן פְּלִיעַסְקָעָן
מייט די פִּיסְלָאָך אַין בלְאָטָע אָן קוֹאָקָעָן מִיט
די שְׂמָאָלָע פְּנִיסְקָעָלָאָר.
— קוֹוָא, קוֹוָא נַי נַעֲוָונְת אָן זָאָלְסָט קוֹוָא
מען בשלום.

זומָאָרְגָּנָס אַינְדָּרְפָּרִי האָט די ושאכע
אַרְוִיסְגָּעָוָאנְדָּרָט.

III.

אונן אין די זומפֿן בע אַסְאָקָעָה האָט איך

אַרְוִיסְגָּעָוָאנְדָּרָט אַסְאָקָעָה האָט איך

געלאַכט אָ קלונע, געלאַרנטע אָן געניטע וּשאַבע.
האָט זִי אוִיך נעהָט אֶ שם אָן גאנצֵן געננט
ארום.

פלענט זִי אוִיך לֵיב האָבן אַרוֹיסְטוֹשְׁפְּרִינְגְּן
וּוַיְתָן-וּוַיְתָן, אָפְּשָׁר הַונְּדָעָת שְׁפְּרִינְגְּן, פָּון זָמֵט
אַרוֹזִים אָן קֻומְעָנְדִּין צוֹרִיךְ דָּעֲצִילְן פָּאָר דִּי
חַבְּרַטְעַם וּוְאַגְּנָדָעָר=שְׁוַיְינָעַ מַעַשְׂהָאָךְ פָּון אַירָע בָּגָּאָ
געַנְגִּישָׁן אוִיכָּן וּוְעָגָּן.

אָן אַיְינְמָלַּה האָט אוִיך יְעַנָּע וּשְׁאַבע נָעָגָּן
זָאָנְטָ צָו אַירָע חַבְּרַטְעַם:

— אַנְךָ נִי אַין אַ וּוַיְתָן-וּוַיְתָן וּוְעִגְּלָעִין,
אַ סְּךְ טָעַג וּוְעַל אַיךְ וּוְאַגְּדָעָרָן, בֵּין אַנְךָ וּוְעַל קִין
מַעַן צָום אַרטָּן, וּוְאַהֲיָן אַיךְ וּוְעַל גַּמְּן.
הַאָּבָן אוִיךְ יְעַנָּע וּשְׁאַבע זִיךְּ רַחֲיוֹשָׁת
אָן גַּעֲרָעָנְטָ:

— צָו וּוְאָס נִיעְסְטוּ אָן אֹזָא וּוַיְתָן וּוְעַנְיָן?
הַאָט דִּי גַּעֲלָעָרָנָע וּשְׁאַבע גַּעֲנְטַהְעָרָט:
— דָּאַרטָּן-וּוַיְתָן-וּוַיְתָן, פָּאָר טְזִוְּנָטָעָר שְׁפְּרָוָגָּן:

פָּוֹן דְּגַנְּגָן אֵין פָּאָרָאָן אֲשְׁטָאָט, קִיאָטָע
הַיִּסְתָּחַ זֶה, יַעֲנַע שְׁטָאָט וְאֶל וְוִיעַר אֲנוֹרִיסָע אָנוֹן
שְׁיַיְינַע זַיְן אָנוֹן אָרוֹם דָּרָר שְׁטָאָט וְאֶל זַיְן גְּרוֹיסָע
טִיבָּע וְוַמְּפָנָן מִיטָּא סְקָד וְשַׁאֲבָעָם פָּוֹן פָּאָרְשִׁיְידְּגַנְּגָן
מִינְגָּים אָנוֹן קָאָלִיְּרָן, אֶטְטָהָן אֲהָנָן אֵין יַעֲנַע
שְׁטָאָט וְוָעַל אִינְךָ וְוָאָנְדָרָן, צָו יַעֲנַע וְוַמְּפָנָן וְוָעַל
אִינְךָ קּוֹמָעַן, מִיטָּן לְעַבְּנָן פָּוֹן דִּי דָּאָרְטִיגָּע וְשַׁאֲבָעָם
זַיְךָ פָּאָקָעָנָן, אָנוֹן אָוֹ אִינְךָ וְוָעַל קּוֹמָעַן צְרוּיקָן,
וְוָעַל אִינְךָ שְׂוִין אַלְץ וְוִיסְקָן, וְאָסָם עַם טָוָת וְזַיְךָ אַוִּיךָ
דָּרָר גְּרוֹיסָע, גְּרוֹיסָע וְוָעַלְתָּ, פָּוֹן אַסְּפָקָעָ בֵּין
קִיאָטָע, וְוָעַל אִינְךָ אִינְךָ דָּעָרְצִילָן, וְעַט אַיר קְלִיָּן
נָעַר אָנוֹן גְּעַלְעַרְנְטָעָר אָנוֹן גְּעַנְיִיטָעָר וְוָעַרְןָן.

הַאָבָן אַוִּיךָ יַעֲנַע וְשַׁאֲבָעָם אַנְגַּעַחַוְיָבָן
פְּלִיעַסְקָעָן מִיטָּן דִּי פִּיסְעַלָּאָךְ אָנוֹן בְּלָאָטָע אָנוֹן
קוֹוָאָקָעָנוֹ מִיטָּן דִּי שְׁמָאָלָע פִּיסְקָעַלָּאָךְ:
— קוֹוָאָ, קוֹוָאָ! גַּי גַּזְוָונָט אָנוֹן זָאָלָסְט קוֹוָאָ
מַעַן צְרוּיקָן בְּשָׁלוֹם.

אָנוֹן צְוָמָאָרְגָּנָם אַיְנָרְעַרְפָּרִי הָאָט דִּי וְשַׁאֲבָעָם
פָּוֹן דִּי אַסְּפָקָעָר וְוַמְּפָנָן אַרְוִיסָע וְוָאָנְדָרָן,

IV.

איו די וchapע פון קיאטץ איזיסגעשפּוֹן-
גען פון איר זומפּ און געלָזִין זיך און וויטן וועג
אריין.

און די וchapע פון אסאָקְן איו איז איזיס-
געשפּוֹן-גען פון איר זומפּ און איז געלָזִין זיך
און וועג אַרײַן.

שׁוּעָר אַיְזֵה פֿאָר בְּיַדְן גַּעֲוָעָן די ווּמְטָע
נְסִיעָה, צְוָנוּנְגַּעַשְׁפּוֹן-גען צַו אַ מְוֹרָאַשְׁנִיק, אַיְזֵה עַר
וּזְהַיְכָע וּוְאַנְטָן גַּעַשְׁטָאַנְעָן: אַרוּפְּשָׁפְּרִינְגָּעָן
איו שׁוּעָר אַיְזֵה אַרוּמְשָׁפְּרִינְגָּעָן אַיְזֵה ווּמְטָע; צְוָנוּנְגַּעַשְׁפּוֹן-גען צַו אַ לְוַשְׁקָעַלְעַד פֿוֹן אַ רְאָה, אַיְזֵה זַיְנָה
וּזְהַיְכָע אַרְבִּיאַתְּרִים גַּעַלְעָן: אַדוּרָכְשָׁפְּרִינְגָּעָן אַיְזֵה
שׁוּעָר אַרוּמְשָׁפְּרִינְגָּעָן אַיְזֵה ווּמְטָע. אַוּמְעָטוּם, צְוָנוּנְגַּעַשְׁפּוֹן-גען
אַלְעַ קְוַסְטָעַלְאַך אַיְזֵה נְרַעַעַלְאַך גַּעַטְרָאַפְּן בְּלָעַלְיַי
וּוּרִים, שְׁלָאַגְּנָעָן, עַקְדִּישָׁן אַיְזֵה אַנְדָּעַעַרְעַץ חַיָּות
רַעֲזָה: טַלְחָמָה הַאלְטָן מְוִיט וְזַי—אַסְפָּנָה אַיְזֵה אַנְטָה-
לוּיפְּן—זַיְעַר שׁוּעָר.

אווי זייןען די זשאפעס געשלונגנגען טעג
און נעלט. אינגע האט פון דער אנדערער ניט
געוואוסט, נאר בידע האבן צו אין ציל גע-
שטרעטען: צו דער וווײטער אומבאקאנטער שטאט.
ביז וואנען זי זייןען צו א הויין, הויכן
בארג דערשפלונגנגען, צום פארג ראמונאקן, וואם
שטיעט ווי א הוייך וואנט צווישן די שטעהלאר
קייאטע און אסאקן.

דריע טעג און דרי נעלט האבן בידע
זשאפעס בים פום פון כארג, פון בידע זיטיג,
אַפְנֵעָרוֹת.

V.

אויפן פערטן טאג האבן זי אַנְגַּהֲזִיבָן
שפְּרִינְגָּעָן בָּאָרְגָּן אַרְזִית.

אויסגעציגין שטארק די הינטערשטע פיסע-
לאָר, האט די זשאפע פון קיאטע טויט די לעצטע
פוחות זיך געלאָן אַין דער סִינְסְטְּרָעָר הוייכעט.
אלע ווילע אוּ אַיר דער אַטְעָם קוֹרֶן געווארן,

אין די איזין טונקל געוויאָרַן, אַפְּבָּעַ דִּי הָאָטַּן אַלְּזַ
געשטרעֶבֶת ווינטער, ווינטער, צו דער אַומְבָּאַ
קָאנְטָעַר שְׁטָאַט. נָאָר נִיט צְוֹרִיק.

איין דער זעלביינְעַר צִוְּיַת הָאָטַּן אַזְּיַידַּן
וּשְׁאַבְּעַ פָּוּן אַסְפָּקָעַ, פָּוּן דִּעְרָ אַנְדְּרָעָר זַיִת, מִיט
די לְעַצְמָעַ בּוֹחָות גַּעַשְׁטְּרָעֶבֶת צֻוּם שְׁפִין בָּאָרְגַּן
אלְזַ ווּינְטָעַר, ווינטער, צו דער אַומְבָּאַקָּאנְטָעַר
שְׁטָאַט. נָאָר נִיט צְוֹרִיק.

זיבַּן טַעַג הָאָטַּן די נְסִיעָה אַזְּיַפְּן בָּאָרְגַּן גַּעַן
דוּיְעָרט. עֲרֵשָׂת אַזְּיַפְּן אַכְּטָן טָאגַן אַינְדָּרְפָּרִן
וועַן דִּעְרָ טַזִּי אַיְזַן אַזְּיַפְּן שְׁפִין בָּאָרְגַּן גַּעַלְגַּן, זַיִת
גַּעַן בִּירְעַ זְשַׁאֲבָעַם צֻוּם שְׁפִין אַרְיְבָעָרְגָּעָשְׁפָּרְגָּן
גַּעַן. אַמְּנַעַן הָאָטַּן די אַנְדְּרָעָר דָּעָרְעָן.

— ווּצְרָ בִּיסְטָה, פְּרַעְמְדָעַ?

— אַנְךָ בֵּין הַיְזָה זְשַׁאֲבָעַ פָּוּן אַסְפָּקָעַ. אַזְּיַידַּן

— אַזְּקָה בֵּין די זְשַׁאֲבָעַ פָּוּן קִיאָטָעַ.

— ווֹאָסָם טָוְסְטוֹ דָּאָ?

— טַעַג אָונַן גַּעַכְתַּן אַן אַ שְׁעוֹר שְׁפָרְלִינְגַּן

איך שיין פון דער האם, צו זען די ווינטע שטנע
שטאט קיאטע, אונ דז.

— מעג אונ נעכט אן א שעור שפרינגע
איך שיין פון דער האם, צו זען די ווינטע שטנע
שטאט אסאקו.

VI.

פלוזים האט די ושבע פון אסאקו דער
זען די שפיצן פון די דאכער פון דער שטעל
קיאטע.

און דער זאלפיגער צייט האט אויך די
ושבע פון קיאטע דערזען די שפיצן פון די
דאכער פון דער שטעל אסאקו.

— וואם אויז עס איזוינט — האט די ושבע
פון אסאקו געפרענט דער חברתע.

— דאס אויז די שטעל קיאטע, וואם דז
שפינגנט אהן. אונ וואם אויז דארטן

— דארטן אויז די שטעל אסאקו, וואם

דו שפֿרִינְגֶסְטַ אַהֲנוּ.

— ווֹאָם זֶה אַנְ? — הָאָט דֵי וְשַׁאֲבַע פּוֹן
 אַסְאָקָע אַוְיכְנְעַשְׂרִיְעַן — אַ שְׁטַעַטֵּל מִיטַּ שְׁטִיבָעַ
 לְאָך, אָנוּ מַעֲנְתְּשָׁן דְּרִיעַן זַיְד אַזְבַּת, אָנוּ דְּעָרָא
 נַעֲבָן אַ זּוּמֶפֶ מִיטַּ וְשַׁאֲבָעַם — פְּנוֹקָט וּוּ בַּעַ אָנוּן
 — ווֹאָם זֶה אַוְיךָ? — הָאָט אַין דְּעָרָא וְעַלְבָיוּ
 נַעַר צִימַט דֵי וְשַׁאֲבַע פּוֹן קִיאָטָע אַוְיכְנְעַשְׂרִיְעַן —
 אַ שְׁטַעַטֵּל מִיטַּ שְׁטִיבָעַ לְאָך, אָנוּ מַעֲנְתְּשָׁן דְּרִיעַן
 זַיְד אַזְבַּת, אָנוּ דְּעָרְנוּבָן אַ זּוּמֶפֶ מִיטַּ וְשַׁאֲבָעַם —
 פְּנוֹקָט וּוּ בַּעַ אָנוּן

— צַו ווֹאָם וְשַׁעַנְעַר נַעַר נַיְן אַין וְוַיְתַן וְוַעַג
 אַרְיַעַן — הָאָבָן בְּיַידְעַ זְשַׁאֲבָעַם מִיטַּאָמָל אַוְיכָ-
 גַּעַרְוָן —

— צְוַרְיךָ אַהֲמִים! — זַאֲנָט דֵי וְשַׁאֲבַע פּוֹן
 אַסְאָקָע.

— צְוַרְיךָ אַ הַיְם! — שְׁאָקָלָט צַו מִיטַן קַעַפְל
 דֵי וְשַׁאֲבַע פּוֹן קִיאָטָע.
 הָאָבָן בְּיַידְעַ זְשַׁאֲבָעַם אַפְּנְעָרוֹת אַוְיכָן שְׁפִינַ

פֿאָרָג דְּרַעַטְמַעַג מִיטַּדְרַעַטְנַעַטְמַעַג. אֹזֶף אַיִן גְּרַעַג
וְעַלְעַג אַרְמוֹנוּשְׁפְּרוֹנוֹנוּגַע, אַיִן אַיִן לוֹשְׁקַעַגְעַג זַיְךְ
גַּעֲפְּלוֹיוֹשְׁקַעַט, צְוֹאַמְעַג וּוּרְיִמְלָאַקְעַג אַזְן פְּלִינְעַלְאַקְעַג
גַּעֲוַכְט—אַזְן מַעְשָׂהַיְאַקְעַג זַיְךְ דַּעֲרַצְיִילַט פָּוּן דֵּי
הַיְמִינְשַׁע זַוְמַפְנַע, פָּוּן דֵּי הַיְמִינְשַׁע שְׁטַעַטְלַאַקְעַג.

אוֹיֶfn פְּעַרְתַּן טַאַג הַאָבֵן וַיְיַזְרֵר הַאָרְצִינְג
צְוֹעַנְנַט, צְוֹקַשְׁת אַיִן אַפְּגַעַשְׁפְּרוֹנוֹנוֹגַע, אַיְטַלְאַבְעַג
אַיִן אַיר הַיִם אַרְצִין.

פָּוּן דַּאְמַאְלַמְעַג אַזְן הַאָבֵן שְׂוִין דֵי וּשְׁאַבְעַם
קִינְמַאְל נוּט סְאַרְלָאַזְן דֵי הַיְמִינְשַׁע זַוְמַפְנַע.

VI.

דער פארבשומטער שפינל.

דער פֿאַרכְשׁוּפְטָעֵר שְׁפִיגֶל.

I.

אָרְ לְאַנְגְּלַאנְגּ אַנְ פֿאַרכְצִיטִינְגּ
יְאָרְןּ הָאָט אַנְ אַיְאָפְאַנְישָׁן
דָּאָרְפּ עַטְשִׁינְגָּאָגּ נְעֻזְאוֹזִינְטָאָגּ אַיְונְגָּעָגּ פֿאָרְפְּאָלָקּ.
דָּעַרְמָאָן הָאָט גְּעַהְיִיסְמָאָטְסְוּסְמָאָן אַוְןְ דִּי וּוּיְבּ—
דוֹאָסְמָאָן. דִּי יְוּנְגָּעָגּ לְיִתְהָאָבָּן וּזְךָ וּוּיְעָרָגּ לְיִבְּגָּעָגּ—
הָאָט אַוְןְ נְעַפְּבִירְטָאָגּ אַרְנוֹהָגָן שְׁטִילָן לְעָבָן.

אַיְינְמָאָלְהָאָט דָּעַרְמָאָן מְאַטְסְוּסְמָאָן נְעַזְ—
דָּאָרְפְּטָפְּאָרְןּ אַנְ דָּעַרְ שְׁטָאָטָמְאַטְסְוּסְיְאָמָאָטָ צָוְ—
לְיִבְּגָּעָגּ נְעַשְׁעַפְּטָמּ. פֿאָרְןּ פֿאָרְןּ הָאָט וּזְין גְּעַלְבְּטָעָגּ
וּוּיְבּ, דִּי שְׁיִינְגָּעָגּדוֹאָסְמָאָן, אַיְם נְעַבְּעַטְנָ, עָרָגּ וְאָלָגּ
אַיְרָגְּרִינְגְּעָן עַפְּעָם אַמְתָּהָה פְּוּן וּוּגָן.
מְאַטְסְוּסְמָאָן הָאָט אַיְרָגְּרִינְגְּעָן.

וְיֵה אָבִן זַיְד הַאֲרַצִּיָּג צֹוֹעֲנֵט, אָוָן עַר אַיִן
אַזְׁעַקְׂגַּעַפְּאָרָן.

אַיִן מַאֲסְטּוּ-יִאֲמָת הַאֲטַמַּאֲסְטּוּ-סָאָן וַיְיַעַר
נוֹט פָּאָרְדִּינֵט. אַיִן אַ קּוֹרְצָעַ צִימַּט אַרְוּם אַיִן עַר
נַעֲקָוְמָעַן צְוֹרִיק אַהֲזִים. אַיִן מִינְנַעַפְּרָאָכֶט אַ סְּךָ
נַאֲלָד אַיִן שְׁיַנְעַן גַּטְמָע וְאַכְּנָן.

— אַיִן דְּאָם אַיִן פָּאָר דִּירָן — הַאֲטַמַּאֲסְטּוּ
מַאְנַן נַעֲוָאנֵט אַיִן דַּעֲרָלָאָנֵט דָּעָר וּוְיַבָּא אַ שְׁפִינְגָּל.
אַיִן יַעֲנַע יַאֲרָן הַאֲטַמַּאֲסְטּוּ מַעַן נַאֲרָן אַיִן יַאֲפָאָנוּעָ
נַיְטָנְעַוְאָסְטָט פָּוּן קִיְּנָן שְׁפִינְגָּל. מַעַנְטְשָׁן, דָּעָר-
חוֹיְפָט יַוְנְעַן מַיְירָלָאָר, פָּלְעָנָן זַיְד אַמְּאָל אַפָּ
שְׁפִינְגָּלָן אַיִן קִיְּאָרָע, רִיְנָנָע מַעַיךְ-וְאָסְטָר,
אַדְעָר אַיִן אַ גַּלְאָצְנִיצְנָע קַוְפָּעָרָנָע בְּלִי, אַבְעָר דָּעָר
פְּנִים אַיִן קִיְּנְמָאָל נַיְטָנְעַן גַּעֲנָעָן גַּעֲנוֹיָה
רִיבְטִינְג, וּוּ עַר אַיִן אַיִן דָּעָר אַמְּתָן.

II.

וְעַן דִּי שְׁיַנְעַן דְּזָאָסָאָן הַאֲטַמַּאֲסְטּוּ דָּעָם לְאַגְּנָלָאָר-

דער גיסטליכער אונ דער שפיגעל.

קילאָכְדִּין בְּלִישְׁתְּשָׁעַרְגִּין שְׁפִינְגְּ גַּעֲנוּמָעַן, האָט
וי אָנוּ וַיֵּן גַּעַלְקָעַנְעַ נְלָאָז אֶשְׁיַנְעַ לִיכְתְּגַעַ
צָוָרָה דָּעַרְזָעַן. דָּאָס אָנוּ גַּעַוְעַן אַיר אַיְנְגַעַנְעַ
פְּנִים, אָבָעָר וַיַּהְאָט עַם גַּוְטַע גַּעַוְאָסְטָן.
— וַיַּאֲסֵם אָנוּ עַמְּ אַזְוִינְסִי חָעָר שְׁמַאְכְּלַט
עַם אָרוֹזִים צָוָר אַזְוִי אַיְדָל אָוָן צָאָרָתִי—הָאָט
וַיַּדְעַם מָאָן גַּעַפְרָעַנְטָ פְּאָרָחִירָוּשָׁט.
מְאָטָסְסָאָן הָאָט וַיַּךְ פָּאָנָאָנְדָעָרְגָּעָלָאָכָט.

— לִיבָּעַ דָּזָא-סָאָן, דָּאָס אָנוּ דָּאָז אֶשְׁפִּינְגְּ.
אַיְן אַיְם שְׁפִינְגָּלְטָ וַיַּךְ אָפָ אַונְזָעָר אַיְנְגַעַנְעַר פְּנִים,
דוֹ זָעַסְטָ וַיַּךְ אַלְיָיָן, דִּין אַיְנְגַעַנְעַם לִיבָּלָאָקָן הָאָרָט
צִינְן שְׁמַיְיכְעַלְעַ.

סְ'אָנוּ שְׁוֹעָר צָו בְּאַשְׁרַיְבָּן דִּין שְׁמָחָה פָּוּן
דָּזָא-סָאָן. וַיַּהְאָט גַּעַטְאָנְצָט אָוָן גַּעַשְׁפָרְנוּנְעַן
אוָן גַּוְטַע אָרוֹזִים גַּעַלְאָזָן דָּעַם שְׁפִינְגָּלְעַשׂ פָּוּן הָאָנְטָן:
רַק גַּעַקְוָקָט אָוָן גַּעַשְׁמִיכְעַלְטָ אַיְן אַיְם אַרְיָן אוָן
גַּעַקְלִיבָּן נְחָת, וַיַּךְ עַם בְּלִישְׁתְּשָׁעַן אַיר צְוָרִיק דִּין
אוִינְן אָוָן עַם שְׁמַאְכְּלַעַן אַיר צְוָרִיק דִּין לִיפָּן אָוָן

פָּנִים. עם שיענט איר צויריק דער גאנצער ליבטינער

דוֹאָסְפָּן האָט אַבָּעָר נִיטָּה פֶּאֲרַשְׁתָּאָנָּעָן, אוּ
איָן שְׁפִינְגָּל אָנוּ נָאָר נִיטָּא, אוּ אַיר פְּנִים בָּאוּחִינְזָט
וַיֵּן אָנוּ אִים בְּלוֹיזָדְמָאָלָט, וּזְעַן זוּ קָוְקָט אָנוּ
אִים. זֶה האָט גַּעֲמִינָמֶט, אוּ עַמְיוֹן האָט אַיר שְׂעִיר-
גַּעַם לִיכְתִּין פְּנִים מִיטָּן בְּלִישְׁתָּשׁ פָּונְדִּי אָוִינְ-
אָוּן מִיטָּן שְׁמִיעֻכְּלִי פָּונְדִּי לִיפָּן אָנוּ שְׁפִינְגָּל אָוִים-
גַּעֲמָלָט.

— אָרֶן, סַאֲרָה קְלוֹנוּ מִעֲנְטְשָׁן דֵי ווּלְטָם
פַּאֲרָמָאָנְטָן! — האט זי אויסגענְשְׁרִיעָן, — זַוִּי זַיְעָנְעָן
עם, דָּאָרְטָן אַיְן דֵי שְׁטָעַט, אָפְמָאָלָן אַ פְּנִים פָּזָן
אַ מִעֲנְטְשָׁן, ווּלְסָם זַיְעָבָן אַיְם קִינְגָּמָל נִיטָן
אַנְגָּעוּזָן!!

III.

פָּנוּ יְעַנְּגָרְ צִוְּתָ אֵן אָיו מַאֲטָסְ-סָאנְסָ הוֹזִין
גַּעֲזָעָן גַּעֲרָאָטָן אִין אָ שְׁטִינְגָּלְ מִיטָּ אָ לְוַסְטִינְגָּר
שְׁפְּרִינְגְּעָנְדִּיגָּר פְּוִינְגָּלָע. גַּאנְצָע טָעַן פְּלָעָגָטָה דַּי

שיינע דואָ-סָּן האַלטְן דעם שענעלע און אַיִּינָה
קִיְּקוֹן זונֶךְ אַיר שיינעַם לֵיכְטִיקְן פָּאָרְטְּרָעַט.
דָּעַרְבִּיטְ פְּלָעַנְטְּ וְ אַונְגְּטְּרַתְּאַנְצְּן אַיְּן אַונְטְּרָעָה
שְׁפְּרִינְגְּנָעָן, אַיְּן צָוָא אַיר שְׁמָחָה אַיְּן נָאָר קִין נְבוּל
נוֹטָ גְּעוּזָן.

נָאָר אלְזָן הָאָט זַיְּן צִיְּמָה. דְּזָאָ-סָּן הָאָט
נְעַבְּרִין אֲמִידָעַלְעַ, וְעַדְכָּעַ דִּי עַלְמָעַרְן הָאָבָן
אֲנְאָמָעַן גְּעַנְעַבָּן אַיְּסָּן. צְוַגְּעַקְוַמָּעַן אֲמַעְנְטָשָׁה,
אַיְּן צְוַגְּעַקְוַמָּעַן פְּאָר דְּזָאָ-סָּן אֲפָרְיוּשָׁעַ דָּאָנָה
אַיְּן פָּרְיוּשָׁעַ אֲרַבְּעַט אַיְּן שְׁטוּפָה. דַּעַם טְיִיעָרָן אַזְּחָר,
אֲנָם שְׁפִּינְגָּן הָאָט וְ בָּאַהֲלָטְן אַוִּינְפָּן דַּעַק פָּוִין
אֲקוּפְּעָרָת, אַיְּן אַיְּבָּרְגָּנְעַבָּן זַיְּךְ מִיטָּ לִיב אַיְּן
וְאָל, צָוָא דָּעַרְצִיהָעָן אַיר טָאָכְטָעָר.

דִּי טָאָכְטָעָר אַיְּן גְּעוּוֹאָקְסָן אַיְּן אַוִּינְגָּעָ-
וְאָקְסָן אֲשִׁינְגָּעָ מִידָּל. עַם הָאָט זַיְּךְ אַוִּיסְגָּעַדְוָבָטָן,
אוֹ דִּי גָּאנְצָעָ פְּרִימְלָאָכְקִיטָּ אַיְּן לְעַבְּעֻוּרְגִּינְקִיטָּ
אַיְּן אַרְבְּעָרָ פָּוָן דָּעַרְ מְאָמָעָן צָוָא דָּעַרְ טָאָכְטָעָר.
וְאָסָטְלִיכְעָרָ עַם זַיְּנָעָן גְּעוּמָאָרָן דִּי פָּאָקָן פָּוִין

דוֹאַ-סָּאן אלֵין רְוִיתָעָר וַיְנַעֲן גַּעֲוָאָרָן אַיְ-סָאנָס
בַּעֲקָלָאָךְ. וַיְיַזְנַעַן אֶבְעָר אָזְוִי נְעָרָאָטָן גַּעֲוָעָן אַיְ-יַנְעָן
אוֹנוֹ דֵי אַנְדָּעָרָעָא אוֹ זָעָן אַיְ-סָאן אוֹנוֹ אַלְטָן גַּעַגְעָן
וַאֲרָן 14 יָאָרָה, הָאָטָט דָעָר פָּאַטָּעָר וַיְיַדְן אַרְוָמָה
גַּעֲנוֹמָעָן אוֹנוֹ גַּעֲוָאָתָן:

— אַיְךְ חָאָב אַיְצָטְמָ צְוִיָּה אַיְ-סָאנָס — אַיְיַנְעָן
אוֹנוֹ צָן עַלְטָעָרָעָ.

IV.

אָזְוִי זַיְנַעַן אַרְיֵבָעָר טָעָג, חַדְשִׁים אוֹנוֹ יָאָרָן.
פַּאֲרָבָעָי דֵי צַיְעָן פָּוּן פְּרִיאָר אַיְנָעָקָוּמָעָן צַיְעָן
פָּוּן זָאָרָן.

דוֹאַ-סָּאן אוֹ שְׂטָאָרָק קְרָאָנָק גַּעֲוָאָרָן, פָּוּן
טָאָג צֹ טָאָג אוֹנוֹ זַיְנַעַן שְׂוָאַכָּעָר גַּעֲוָאָרָן, אַיְרָעָ
בְּזָהָות זַיְנַעַן אַוְיסְנַעַגְנַעַגְנַעַן, אוֹנוֹ צָלָעָהָבָן גַּעַגְעָן
וְאוֹסָטָה, אוֹ זַיְנַעַן שְׂטָאָרָבָט אַיְוָעָק.

— צַיְ וְעַל אַיְךְ דֵיְרָ שְׂוִין מַעַרְ קִינְיָאָךְ
נִוְטָ זָעָן, טְנִיעָרָעָמָאָמָעָ? — הָאָטָט אַיְ-סָאן גַּעֲוָיָוָנָט

מיט ביטערע טרען בע אויר קראנקער מוטער
צוקאָפּנס.

— מײַן קינד,—הָאָט דֹאָסָאנַ גַּעֲנְטְּפָעֶרֶת—
וועסט מײַךְ זעַן, וועסט מײַךְ אִיבְּגִּינַ זעַן, וועַן דָו
וועסט נָאָר וָעַלְן. אָנָךְ וָעַלְ שְׁטָעְנְדִּיגַ זַיְן מִיטַּ
דֵּיר, נָאָר דָו וועסט מײַךְ גַּוְשַׁת זעַן אָוּלְכָעַ וַיַּיַּ
אִיצְט, אָן אַלְטִיכְשָׁקָעַ, אָ קְרָאָנְקָעַ; דָו וועסט
מײַךְ זעַן אָוּלְכָעַ, וַיַּיַּ דָו הָאָסָטַ מײַךְ גַּעֲוַעַן אַמְּאָל,
וועַן דָו בִּיסְטַ נָאָךְ גַּעֲוַעַן אָ קְלִינְיְּטְּשָׁקָעַ; דָו גַּעַּ
דִּינְקָסְטַ, וועַן דָו בִּיסְטַ נָאָךְ גַּעֲוַעַן נָאָר אָ קִינְדַּ,
בֵּין אַיךְ גַּעֲוַעַן פְּרִיעַלָּאָךְ, יוֹגַג אָונֵן שִׁיןַן, וַיַּיַּ
אִיצְט. אִיצְט בֵּין אַיךְ אַלְטַ אָונֵן דָעַר גַּלְאָנְזַן פָּוּ
מִינְ פְּנִים אָנוּ אַרְאָפַּ, וועַן אַיךְ וָעַל שְׁטָאָרְבָּן,
עַפְּנָ אַיְיףַּ דָעַם קוּפְּעָרֶת, וועַסְטוּ אַוְיְפַּן דָעַק גַּעַּ
שִׁיגַעַן אַ שְׁפִינְגָּלָעַ. אַיְן יְעַנְעַם שְׁפִינְגָּלָעַ אָנוּ פָאָ
רָאָן מִינְ פָּאָרְטְּרָעַטַּ. עָרַ אָנוּ גַּעֲמָאָכְטַ גַּעֲוַעַן,
וועַן אַיךְ בֵּין נָאָךְ גַּעֲוַעַן נָאָר יוֹגַג אָונֵן שִׁיןַן. וועַן
דָו וועסט זַיַּקְ פְּאָרְבִּינְקָעַן נָאָךְ טִיר, זַיְסָטוּ גַּעַּ

בילד. מען דעם שפינעלע און אינקוקן זיך אין מין

דואָ-סָאנַן דְּאָט עַם גַּעֲזָאנַט אָזִן נְאָכְדָּעַם אֵין
זֶה גַּעַשְׂטָאָרְבָּן.

V.

לאנג האט איז-פאן נועוינוינט און געטראָז
ערט. זי האט ניט בעקענט טרייסטן זיך נאָך איר
געשטערבּענער מוטער. נאָר נאָכדרעם האט זיך זיך
דערמאנט איר מוטערם ווערטער וועגן דעם
פארטרערעט.

וזה האט אויגאנען דעם קומפערט אונן
ארזינגעצזינן דעם טיערן גלאנצעידין אוצר,
חוואס איז נעלען אונגענטפקט אונן א שינער רע-
מעלען.

ווען זי האט דעם פֿאָרטְרַעַט דערזען, האט
זי אוש איסגענֶשְׁרִיעַן פֿון גְּרוֹזִים פֿרייד.
אוֹפֵן אַיר האט. גַּעֲקוֹטַט מִיט פֿרִילְאַכְּבָע

און גליקאכע איזין איר מוטער; ניט די קראנקע
אלטער מוטער, נאר די יונגע, לוסטינגע, וועלכע
אייסאן האט געדזינקט פון די יונגע קינדרערשע
יאָרֶן, שׂוֹין לְאַנְגְּלָאנְגְ...
...

אייסאן האט זיך ניט געקענט אַפְּרִיכְטִין פון
שפינְגֵל, זי האט געקושט דער מוטערם פֿנִים,
אונגעגעסן זיך אַין אַימְטִין די איזין אַין גַעַז
טאָנְצַט אַין גַעַשְׁפְּרוֹנוֹגָעַן פון שְׁמָחָה.

און פון דאמאלסט אין האט אייסאן אַנְגַעַז
הויבָן פֿאַרְבְּרִינְגְּן גַעַנְצַע טַעַן מִיטָן פֿאַרְבְּשַׁוְתְּן
שפינְגֵל, זי האט זיך ניט געקענט אַנְקְוּקָן אַוְיף
אַיר לְיַבְעַר טַיְעַרְעַר מוטער. זי פְּלַעַגְט שְׁטַעַנְדְּגַן
ריְרַן מִיטָן אַיר. די מוטער פְּלַעַגְט אַיר גַּאֲרְגִּיט
עַנְטְּפָעָרָן אַבְעָר זַיְן אייסאן, פְּלַעַגְט בָּאַמְעָרְקָן
נאָכָן שְׁמַיְיכָל אַין גַּלְאַנְצַע פָּוֹן אַירְעַ אַזְיַן, אוֹ די
מוֹטָעָר פֿאַרְשְׁטִינְט אַיר.

וְעַן אייסאן פְּלַעַגְט זַיְן פֿרְיַילָךְ, פְּלַעַגְט
אוֹיך די מוטער אַרְזִיסְקָוָן פָּוֹן שְׁפִינְגֵל אַ פֿרְיַיְהָ...

לאכען, און וווען איזסאן אויז אומעטיג געוווארן,
כלענט אַנְפָאַלְן אַומְעַט אֹזֵיךְ אֹוִיף אַיר מוטערס
פָּנִים. אָוּן דָּאמָאלָם פָּלָעַנְט אַיְ-סָאַן פֿרָוּבָן מָאָכוּן
בָּאַלְד אַ פֿרְיַילְאַבָּעַ מִינְעָע, פְּדִי אַרְזִיסְצָוָהָעָן
אַ לְוַטְבִּינְג גַּעֲלַעַכְתָּעָר אֹוִיךְ פָּוּן דָּאָרְ מוטערס
פָּנִים. אָוּן דָּאָם פָּלָעַנְט בָּאַלְד גַּעַשְׂעָן.

אֶלְעָזָר אֲדֹנֵינוּ אֱלֹהֵינוּ יְאָרֶן.

VI

אַיִלְמָאֵל הַאֲטַזְקָה אַיְלָה דָּרָף אַפְנַעַשְׁטָעַלְט
אַ נַּיְסְטָלָאַכְעָרָה: דָּעַר חַכְםָ פָּוֹן דָּעַר גַּרְזִיסְעָר
גַּעַטְזִין קַאַגְנָה.

דער ניטטלאכער האט דערזען, ווי איזסאן
קיקש און שפינל און לאכט צו אים און רעדט
מייט אים.

— וואם טויסטהָ — פרענט ער איר.

— איזה ריד טויט פון טיערער מוו
טערדי! ענטפערט איזסאנג אונד קוק אויזף איר

פנימ און פרי זיך זעהענדיג, זוי זי איז גליקלאַך
אוֹן פְּרִילְאָך.

— און וואו איז דײַן מוטער? — האט דער
גיטלֿאָכֶעָר ווַידֶּעָר געפֿרָעַנט.

— מײַן מוטער איז געשטָאָרבען! — האט אַז
סָאָן גּוֹזָאנָט — נָאָר זי האט מֵיר אַזְּן רָעַמְלָאָן
פְּנִים גּוֹלָזָן, פְּרִי אַזְּקָאָל אַזְּרָאָקְּנָמָאָל נִיט
פָּאָרְגָּעָסָן.

— דָּו קִינְד, נָאָרִישׁ קִינְדוֹןְזִי אַזְּן דָּאָם
דְּיַין מְאַמְּצָעָם פְּנִים? דָּאָם אַזְּן דָּאָךְ אַשְּׁפְּגָּל. אַזְּן
אַזְּמָן שְׁפִּינְגָּלְטָן זִיךְּ אַפְּ פּוֹנְקָטָן זִיךְּ אַזְּן קָלָאָרָעָ טִיְּרָאָן
וּוְאָסָעָר, דְּיַין אַזְּנָעַנְעָר פְּנִים!

אי-סָאָן האט אַנְגּוּשְׁטָעַלְטָן אוּיעָרָן אַזְּנָן
זִיךְּ האט נִיט גּוֹחָאָלָט גּוֹיְבָּן.

דָּעָר הַיְּלִינָּעָר האט ווַיְמַטְעָר גּוֹעָדָשָׁן.

— גִּיבְּ מֵיר נָאָר אַהֲרָן, לִיבְּ קִינְד, דָּעָם
שְׁפְּגָּלָן.

אייסאן האט דערלאגט דעם היילינו דעם
שפיגל. אירע הענט האבן דערבי נעציטערט.
דער ניסטלאכער האט אונגעשטעלט דעם
שפיגל אנטקען זיין אונגענעם פנים
— שטעל זיך הינטער מיר און קוק זיך
איין.

אייסאן האט זיך נעשטעלט.
— וואס זעסטו דארט?
— איך זיך דין, היילינגער, און הינטער
דייר מײַן מוטערס... מײַן אונגענעם פנים!
אייסאן האט עס ארויסנערעדט און נעפאלן
אן חלשות.

VII.

וואן מ'האט אויפגעטינטערט די קליגנע אי-
סאן, האט זי אונגעהויבן קלאנן און יאטערן.
— מאמע, טיערע מאמען איצט ערשות

האָב אַינְך דִּיך אֶ צוֹוִיטֵן מֶאָל פָּאָרְלָאָרְן, שְׂוִין
אוֹיפֿ אַיְבִּינְג פָּאָרְלָאָרְן.

עם זייןען געקבטען אוֹרֶעֶת סְרִינְדִּינְעָן אָוּן
געטְרִיסְטָט אַיר, אָבָעָר זַיְהַאְט קִיְּן טְרִיבְּסְטָט נִיט
אָנְגָּעָנוּמָעָן, אַיר פָּאָצָעָר הַאָט אַיר גַּעֲפְּרוּבָט באָ
רוּהִינְג, אָבָעָר זַיְהַאְט זַיְהַר נִיט פָּאָרוּהִינְג.

*

אָוּן דַּי גַּעֲטִינוּ קָוְנָאָט הַאָט צוֹנְעָקוּכָט אַלְעָז,
וְאָם דָּא אַיְן גַּעֲשָׁעָן, אָוּן זַיְהַאְט דַּעַם הַיְּלִינְג
גַּיְסְטָלָאָקָן פָּאָרְשָׁאָלְטָן, פָּאָרוּוֹאָס עַר הַאָט בַּי
דַּעַר קְלִינְגָּעָר אַיְ-סָאָן אַיר טְרִיבְּסְט צוֹנְעָנוּמָעָן.

אַיִלָּת :

- .1. **כָּנָאוּץ אֲקִיטשִׁין.**
- .2. **דֵּעֶר בִּיל.**
- .3. **דֵּעֶר אַרְאָנָג-אוֹטָאנָג.**
- .4. **קָוָאָצָמוֹרָא צַיִיכָען.**
- .5. **צַוְּיִי וְשַׂעֲבָעָם.**
- .6. **דֵּעֶר פָּאָרְפְּשָׁוֶטְטָעָר שְׁפִינְגָּל,**

דָּרוֹקְעַרְיִי
אָנוֹ
סְתָּרָצָאָטִישֵׁע
מְ. פָּרָזּוֹשָׁאנְסְקִי
בִּיאָלִיסְטָאָק.

